

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียง
และแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส)
สำหรับใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอน
วิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ (มศว 151)

378.17358
จ412ก
2557

คณะผู้วิจัย

อาจารย์ ดร.จิตต์ภิญญา ชุมสาย ณ อยุธยา
อาจารย์ อาจารย์ ช่างประดับ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
เงินรายได้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีงบประมาณ 2556

จิตต์ภิญญา ชุมสาย ณ อยุธยา และอาจารย์ ช่างประดับ. (2557). การวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี) สำหรับใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ (มศว 151). รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ (1) เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสี) และคัดเลือกไว้สำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ (2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์ที่คัดเลือกไว้สำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ และ (3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มตัวอย่างสำหรับวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1 คือ รายการเสนาเด็กห้าม จำนวน 4 ตอน รายการรู้สู้ภัยพิบัติ จำนวน 5 ตอน และรายการเป็นอยู่คือ จำนวน 17 ตอน ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ (2) กลุ่มตัวอย่างสำหรับวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2 คือ อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 28 คน และ (3) กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยข้อที่ 3 คือ นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 กลุ่ม B 29 จำนวน 111 คน เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบบันทึกการวิเคราะห์เนื้อหารายการโทรทัศน์ แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์และแบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1 โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 2-3 ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน /

ผลการวิจัยพบว่า (1) เนื้อหารายการโทรทัศน์ ทั้งหมด 87 ตอน มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ ในข้อที่ 4 เพื่อพัฒนาจิตใจและเชาวน์ปัญญาของผู้เรียนให้สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และแสวงหาแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างมีวิจารณญาณมากที่สุด จำนวน 12 ตอน (ร้อยละ 46.20) รองลงมาคือ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อให้ผู้เรียนให้มีศักยภาพในการรับรู้ การสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ จำนวน 11 ตอน (ร้อยละ 42.30) และมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความหมาย ความสำคัญและคุณค่าของวิชาศึกษาทั่วไปทั้งด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ที่มีต่อการพัฒนามนุษย์ จำนวน 2 ตอน (ร้อยละ 7.70)

(2) อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการเสนาเด็กห้าม รู้สู้ภัยพิบัติ และเป็นอยู่คือ ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมากที่สุด

(3) นิสิตมีความคิดเห็นที่ดีต่อการใช้รายการเสวนาเด็กห้าม รู้สู้ภัยพิบัติ และเป็นอยู่คือ ที่นำมาประกอบในการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก

คำสำคัญ : การวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ การใช้สื่อประกอบในการจัดการเรียนการสอน
วิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์

Jitpinya Choomsai Na Ayuthaya and Ajaree changpradub. (2014). Analyzing the Contents of Thai Public Station's Television Programs as a Medium to Enhance General Education Teaching and Learning in the Subject Class of General Education for Human Development (SWU151). Research Report. Bangkok: Innovative Learning Center, Srinakharinwirot University.

The research's objectives are (1) To analyze the contents of two television programs aired on Thai Public Broadcasting Service or Thai PBS Station that are used as parts of the teaching of General Education for Human Development subject. (2) To study the lecturer's opinions on production techniques of the three television programs used as an instructional medium in General Education for Human Development subject. (3) To study the students' views on the three television programs those are used as an instructional medium in General Education for Human Development subject.

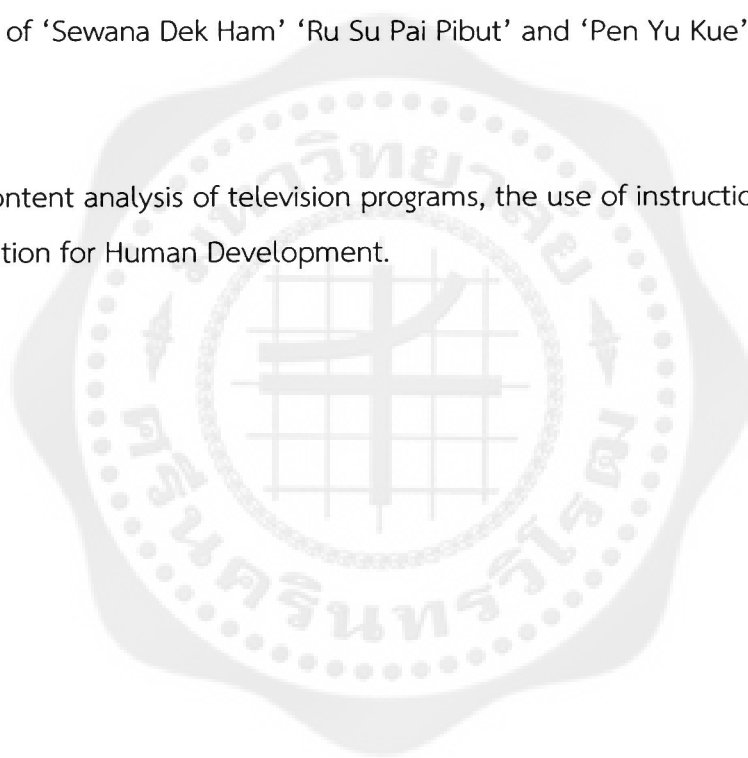
There are 3 sample groups categorized for this research (1) The sample group of the first research objective: 4 episodes of Sewana Dek Ham, 5 episodes of Ru Su Pai Pibut and 17 episodes of Pen Yu Kue, the three shows with relatable contents to General Education for Human Development. (2) The sample group of the second research objective: 28 lecturers who are responsible for General Education for Human Development subject in the first semester of 2013. (3) The sample group of the third research objective: 111 students who registered for General Education for Human Development class in the first semester of 2013.

The data is collected from the forms where the programs' contents are documented and analyzed, questionnaires asking for the lecturers' opinions about the production techniques of the television programs, and questionnaires asking students' opinions about the television programs that are used as an instructional medium in the class. The data analysis of the first research objective is done using content analysis whereas calculation of the mean and standard deviation is the method employed for the second and third research objective.

The research findings show that (1) From 87 episodes of the three television programs, 12 episodes contain contents that are relatable to the fourth learning objective of General Education for Human Development subject which the students

are expected to improve their talent for critical thinking and synthesis in order to have good consideration in problem solving process. 11 episodes contain contents that are relatable to the second learning objective, which aims for students to develop their abilities of perception, communication and knowledge seeking. 2 episodes contain contents that are relatable to the first learning objective, which involve them to understanding about the meaning and valuable of general education. (2) The lecturer' opinions about the production techniques of 'Sewana Dek Ham' 'Ru Su Pai Pibut' and 'Pen Yu Kue' are highest positive. (3) The students profess positive opinions about the use of 'Sewana Dek Ham' 'Ru Su Pai Pibut' and 'Pen Yu Kue' are high positive.

Keywords: Content analysis of television programs, the use of instructional media, General Education for Human Development.

ประกาศคุณูปการ

จุดเริ่มต้นสำคัญของงานวิจัยเรื่องนี้คือการที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้มีการบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการกับองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีไทยพีบีเอส) เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการใช้สื่อสร้างสรรค์สังคม สำหรับการจัดการเรียนการสอน การเรียนรู้ตามอัธยาศัยและการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมถึงส่งเสริมและพัฒนาสื่อสาธารณะ ด้วยกระบวนการวิจัยหรือการรับฟังความคิดเห็น ภายหลังจากการทำบันทึกข้อตกลงดังกล่าวมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจึงได้ทำการวิจัยเพื่อการศึกษาเกี่ยวกับการใช้รายการโทรทัศน์มาประกอบในการจัดการเรียนการสอน 2 โครงการด้วยกัน คือ (1) ชุดโครงการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส) สำหรับใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” ซึ่งมีงานวิจัยในชุดโครงการนี้ 6 เรื่องด้วยกัน ดำเนินการวิจัยโดยทีมนักวิจัยของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ และ (2) โครงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒด้วยการจัดการเรียนการสอนบนทฤษฎีปัญญาสังคมผ่านสื่อวีดิทัศน์ของรายการโทรทัศน์ขององค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (Thai PBS)” ดำเนินการวิจัยโดยทีมนักวิจัยของสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

ทั้งนี้งานวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส) สำหรับใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ (มศว 151)” เป็นส่วนหนึ่งของชุดโครงการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส) สำหรับใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” ซึ่งได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก งบประมาณเงินรายได้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีงบประมาณ 2556 คณะผู้วิจัยขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สมใจ ศิริโชค รองศาสตราจารย์ ดร. ดุษฎี โยเหลา และคณาจารย์ของสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ที่ได้ให้ความกรุณาเป็นที่ปรึกษา ชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณคณาจารย์ผู้สอนวิชามนุษย์กับการใช้เหตุผลและจริยธรรมทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยเป็นอย่างดี ขอขอบคุณทีมนิสิตปริญญาเอกทุกๆ คน ที่มีความตั้งใจในการทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยนักวิจัย และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ทุกๆ คน ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินการวิจัยทุกขั้นตอน

คณะผู้วิจัย

9 มิถุนายน 2557

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
	ขอบเขตของการวิจัย.....	3
	คำนิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัย.....	4
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
	วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปและกรอบมาตรฐาน	
	ผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี.....	8
	แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายของการเรียนรู้.....	10
	แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสื่อประกอบการเรียนการสอน.....	13
	แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเลือกสื่อประกอบการเรียนการสอน.....	14
	แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อบุคคล.....	17
	แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เนื้อหารายการโทรทัศน์.....	23
	แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์รายการโทรทัศน์ด้านเทคนิค.....	24
	การเชื่อมโยงวรรณกรรม/สารสนเทศ (Information) ที่เกี่ยวข้อง.....	24
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	25
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	27
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	27
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	28
	การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	28
	การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	29

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์.....	30
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์.....	45
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนานมนุษย์.....	47
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	56
สรุปผลการวิจัย.....	57
อภิปรายผลการวิจัย.....	59
ข้อเสนอแนะ.....	66
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	66
บรรณานุกรม.....	67
ภาคผนวก.....	70
ประวัติย่อผู้วิจัย	81

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556.....	4
2 ประสิทธิภาพของการเรียนรู้ร่วมกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน.....	14
3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556.....	28
4 สรุปรายละเอียดและประเภทของรายการที่นำมาวิเคราะห์.....	31
5 จำนวนและร้อยละของรายการโทรทัศน์ที่สอดคล้องกับรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อ พัฒนามนุษย์.....	33
6 จำนวน และร้อยละของเนื้อหารายการโทรทัศน์ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ รายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์.....	34
7 จำนวน และร้อยละของเนื้อหารายการโทรทัศน์ที่สอดคล้องกับหัวข้อที่เรียนของ รายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์.....	35
8 จำนวน และร้อยละของเนื้อหาโทรทัศน์จำแนกตามผลการเรียนรู้ 3 ด้าน	36
9 จำนวน และร้อยละของเนื้อหารายการโทรทัศน์จำแนกตามกรอบมาตรฐานผลการ เรียนรู้ของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี (มคอ.) 5 ด้าน	36
10 สรุปความสอดคล้องระหว่างรายการโทรทัศน์กับหัวข้อที่เรียนในรายวิชา ผลการเรียนรู้ 3 ด้าน และกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 5 ด้าน.....	37
11 สรุปความสอดคล้องระหว่างรายการโทรทัศน์กับหัวข้อที่เรียนในรายวิชา ผลการเรียนรู้ 3 ด้าน และกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 5 ด้าน.....	38
12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน ที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการเสวนาเด็กห่าม.....	45
13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน ที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการรู้สู้ภัยพิบัติ.....	46

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของการประเมินเทคนิคการผลิต รายการเป็นอยู่คือ.....	47
15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อ รายการเสวนาเด็กห้าม ตอนภาษาวิบัติ.....	48
16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อ เทคนิคการผลิตรายการเสวนาเด็กห้าม.....	49
17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อ รายการรู้สู้ภัยพิบัติ ตอนประเมินสถานการณ์น้ำภาคกลาง.....	49
18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อ เทคนิคการผลิตรายการรู้สู้ภัยพิบัติ ตอนประเมินสถานการณ์น้ำภาคกลาง.....	50
19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อเทคนิค การผลิตรายการเป็นอยู่คือ ตอนสุขชัย ปิติวุฒิ (ชวานวันหยุด).....	51
20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อเทคนิค การผลิตรายการเป็นอยู่คือ.....	52
21 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนิสิตที่มีต่อการนำเสนอรายการโทรทัศน์มาใช้ ประกอบในการจัดการเรียนการสอน รายการเสวนาเด็กห้าม ตอนภาษาวิบัติ.....	53
22 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนิสิตที่มีต่อการนำเสนอรายการโทรทัศน์มาใช้ ประกอบในการจัดการเรียนการสอน รายการรู้สู้ภัยพิบัติ ตอนประเมินสถานการณ์ น้ำภาคกลาง.....	54
23 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนิสิตที่มีต่อการนำเสนอรายการโทรทัศน์มาใช้ ประกอบในการจัดการเรียนการสอน รายการเป็น อยู่ คือ ตอนสุขชัย ปิติวุฒิ (ชวานวันหยุด).....	55
24 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556.....	57

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 อธิพลของสื่อมวลชน.....	17
2 กระบวนการเรียนรู้จากการสังเกต.....	21
3 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	26

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2552 ได้จัดให้วิชา มศว 151 การศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์เป็นวิชาศึกษาทั่วไปสำหรับบัณฑิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ทุกคนต้องเรียนรู้ในภาคการศึกษาแรกของหลักสูตร โดยวิชานี้ถือเป็นวิชาที่มีความสำคัญที่ช่วยให้บัณฑิตได้ปรับทัศนคติในการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ในอนาคต การจัดการเรียนการสอนวิชานี้มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตนเองให้เป็นบัณฑิต โดยเน้นเรื่องการพัฒนาตนในลักษณะองค์รวม และการพัฒนาปัญญาในฐานะที่เป็นแกนกลางของการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ บัณฑิตในความหมายของวิชานี้จะต้องเป็นผู้ที่สามารถใช้วิชาชีพเพื่อพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติได้อย่างเหมาะสม ตามหลักเหตุผลและจริยธรรม โดยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ (มศว 151) มีรายละเอียดดังนี้ (หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (หลักสูตรปรับปรุง. 2552: 11)

- 1) เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความหมาย ความสำคัญ และคุณค่าของวิชาศึกษาทั่วไป ทั้งทางด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ที่มีต่อการพัฒนามนุษย์
- 2) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพในการรับรู้ การสื่อสาร และการแสวงหาความรู้
- 3) เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง
- 4) เพื่อพัฒนาจิตใจ และเชาว์ปัญญาของผู้เรียน ให้สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และแสวงหาแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างมีวิจารณญาณ
- 5) เพื่อให้ผู้เรียนเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ

การจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ (มศว 151) ในทุกภาคการศึกษาจะมีนิสิตประมาณ 4,600 คน โดยจัดการเรียนรู้อยู่รวม 45 ห้อง ซึ่งแต่ละห้องจะเป็นห้องเรียนขนาดใหญ่ที่มีนิสิตมากกว่า 100 คนขึ้นไปต่อหนึ่งห้องเรียน การจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและมาตรฐานใกล้เคียงกันสำหรับนิสิตที่มีความแตกต่างหลากหลายเป็นสิ่งที่คณะกรรมการจัดการเรียนการสอนวิชานี้ให้ความสำคัญอย่างมาก ในทุกภาคการศึกษาจะต้องมีการประชุมพิจารณาปรับปรุงเนื้อหา สื่อ กิจกรรมให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น รวมทั้งจัดให้มีการประชุมเตรียมความพร้อมผู้สอนเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาและกิจกรรมต่างๆ ประกอบการวางแผนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนที่น่าสนใจจึงเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่ทำให้นิสิตเรียนรู้เนื้อหาที่น่าสนใจผ่านสื่อต่างๆ ได้มากกว่าการสอนแบบบรรยายตามปกติ ดังที่การศึกษาของศิริพงศ์ พยอมแย้มและคณะ (2533: 81) พบว่า ภาพยนตร์และโทรทัศน์ช่วยในการสื่อ

ความหมายให้ผู้เรียนสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพระดับสูง โดยในปีการศึกษาที่ผ่านมาได้มีการคัดเลือกสื่อประกอบการเรียนการสอนมาใช้หลายประเภทด้วยกัน เช่น ภาพยนตร์ สารคดี คลิปวิดีโอ ฯลฯ ซึ่งเป็นที่มาของการทำบันทึกความร่วมมือทางวิชาการ กับ สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสหรือThai PBS เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ.2555 โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการใช้สื่อสร้างสรรค์สังคม สำหรับการจัดการเรียนการสอน การเรียนรู้ตามอัธยาศัย และการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมถึงส่งเสริมและพัฒนาสื่อสาธารณะด้วยกระบวนการวิจัยหรือการรับฟังความคิดเห็น

ภายหลังจากการบันทึกความร่วมมือทางวิชาการทางสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการนำรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอสมาใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น จึงได้มีการทำวิจัยเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์เพื่อนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ (มศว 151) ขึ้น ทั้งนี้เพื่อคัดเลือกสื่อประกอบการเรียนการสอนประเภทรายการโทรทัศน์ที่ดีและมีเนื้อหาที่มีความเหมาะสมมาใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2556 เป็นต้นไป

คำสำคัญ

มศว 151 การศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ สื่อประกอบการเรียนการสอนประเภทรายการโทรทัศน์

2. วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส) และคัดเลือกไว้สำหรับใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์

1.1 เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในรายการโทรทัศน์กับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์

1.2 เพื่อวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากรายการโทรทัศน์ตามจุดมุ่งหมายรายวิชาและกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์ที่คัดเลือกไว้สำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์

3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์

3. ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 1 คือ

ประชากรในการวิจัยสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 1 คือ

1) รายการเสวนาเด็กห้าม ที่ออกอากาศในช่วงเดือนเมษายน 2555 – เดือนกันยายน 2555 มีทั้งหมด 26 ตอน

2) รายการรู้สู้ภัยพิบัติ ที่ออกอากาศในช่วงเดือนตุลาคม 2555 – เดือนกรกฎาคม 2556 มีทั้งหมด 34 ตอน

3) รายการเป็น อยู่ คือ ที่ออกอากาศในช่วงเดือนมกราคม 2556 – เดือนกรกฎาคม 2556 มีทั้งหมด 27 ตอน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 1 คือ

1) รายการเสวนาเด็กห้าม ที่ออกอากาศในช่วงเดือนเมษายน 2555 – เดือนกันยายน 2555 มีทั้งหมด 4 ตอน

2) รายการรู้สู้ภัยพิบัติ ที่ออกอากาศในช่วงเดือนตุลาคม 2555 – เดือนกรกฎาคม 2556 มีทั้งหมด 5 ตอน

3) รายการเป็นอยู่คือ ที่ออกอากาศในช่วงเดือนมกราคม 2556 – เดือนกรกฎาคม 2556 มีทั้งหมด 17 ตอน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 2 คือ อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ ในปีการศึกษา 2556

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 3 คือ

ประชากรในการวิจัยสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 3 คือ นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 มีทั้งหมด 4,504 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 3 คือ นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) มีทั้งหมดจำนวน 111 คน มีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 1 นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

ลำดับ	รายการ	ชื่อตอน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	เสวนาเด็กห่าม	ภาษาวิบัติ	54
2	รู้สู้ภัยพิบัติ	ประเมินสถานการณ์น้ำภาคกลาง	54
3	เป็นอยู่คือ	สุกชัย ปิติวุฒิ (ชวานาวันหยุด)	56

ตัวแปรในการศึกษา

ตัวแปรในการศึกษาคครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส)
2. ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากรายการโทรทัศน์ตามจุดมุ่งหมายรายวิชาและกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
3. ปฏิกริยาตอบสนองต่อรายการโทรทัศน์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน วิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ (มศว 151) ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4. คำนิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมายถึง รายวิชาที่เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรระดับปริญญาตรีทุกสาขา ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีไว้ว่า นิสิตต้องผ่านการเรียนวิชาศึกษาทั่วไปไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต โดยมีวัตถุประสงค์ของการเรียน ดังนี้

1.1 ให้ผู้เรียนได้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติตนเอง ผู้อื่น และสังคม สามารถคิดอย่างมีเหตุผล มีทักษะสื่อสาร มีความสมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ ตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมทั้งของไทย และนานาชาติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต และดำรงอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี

1.2 ให้ผู้เรียนมีอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีปัญญาและความสมารถที่จะสร้างสรรค์ความรู้ มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น เป็นผู้ใฝ่หาความรู้ความจริงและสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ

2. รายการโทรทัศน์ หมายถึง รายการหนึ่งที่สมบูรณ์ในตัวเองหรือครบถ้วนในตัวเองในการวิจัย ทำการศึกษารายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส) ซึ่งมีเนื้อหารายการสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้งนี้มีการจำแนกรูปแบบของรายการเป็น 11 รูปแบบ ดังนี้

2.1 รูปแบบสารคดี หมายถึง รายการโทรทัศน์ที่เสนอเนื้อหาสาระด้วยภาพและเสียงบรรยาย ตลอดรายการโดยไม่มีพิธีกรหรือผู้ดำเนินรายการ สารคดีแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือประเภทสารคดี เต็มรูปและกึ่งสารคดีกึ่งพูดคนเดียว

2.2 รูปแบบละคร หมายถึง เป็นรายการที่เสนอเรื่องราวต่างๆ ด้วยการจำลองสถานการณ์เป็น ละคร มีการกำหนดผู้แสดง จัดสร้างฉาก แต่งตัวและแต่งหน้าให้สมจริงและใช้เทคนิคการละครเพื่อเสนอ เรื่องราวให้เหมือนจริงมากที่สุด ใช้ได้ทั้งรายการบันเทิงและรายการเพื่อการศึกษา การนำละครมาประกอบ รายการที่เสนอสาระบางส่วนมิใช่เสนอเป็นละครทั้งรายการ เพื่อให้การศึกษา

2.3 รูปแบบสารละคร หมายถึง รายการที่ผสมผสานรูปแบบสารคดีเข้ากับรูปแบบละคร หรือ ความรู้และแนวคิดในเรื่องที่เสนอ เช่นความรู้และแนวคิดในเรื่องที่นำเสนอ เช่น ด้านนิติศาสตร์ สังคมวิทยา มนุษยวิทยา เป็นต้น ทั้งนี้จะต้องมีผู้ดำเนินรายการสรุปอธิบาย หรือขยายสาระที่ดูจากส่วนที่เป็นละครเสมอ

2.4 รูปแบบสาธิตและทดลอง หมายถึง รายการโทรทัศน์แบบสาธิตและทดลองเป็นรายการที่ เสนอ “วิธีทำ” อะไรอย่างหนึ่ง เพื่อให้ผู้ชมได้แนวทางที่นำไปใช้ทำจริง เช่นรายการปรับปรุงอาหาร รายการ เลี้ยงสัตว์ รายการประดิษฐ์งานฝีมือต่างๆ เป็นต้น

2.5 รูปแบบพูดหรือบรรยายคนเดียว หมายถึง รายการที่มีผู้มาปรากฏตัวพูดคุยกับผู้ชมเพียงหนึ่ง คน ส่วนมากจะมีภาพประกอบเพื่อมิให้เห็นหน้าผู้พูดตลอดเวลาในประเด็นต่างๆ ที่จะได้หยิบยกมาแต่ละครั้ง

2.6 รูปแบบสนทนา หมายถึง รายการโทรทัศน์ที่มีคนมาพูดคุยกันอย่างน้อย 2 ฝ่าย ทั้งสองฝ่าย ประกอบด้วยผู้ถามและคู่สนทนา แสดงความคิดเห็นตามประเด็นที่นำเสนอ การสนทนาอาจจะมีคน 2 - 3 คน ก็ได้ ในเมืองไทยไม่เห็นมีรายการโทรทัศน์ที่อยู่ในรูปแบบของการสนทนาจริงๆ เพราะว่ารายการ สนทนาที่ผู้พูดมุ่งตอบปัญหาหรืออภิปรายประเด็นที่ผู้ดำเนินรายการตั้งกระทู้ เราถือเป็นการอภิปราย

2.7 รูปแบบอภิปราย หมายถึง รายการโทรทัศน์ที่มีผู้ดำเนินการอภิปรายหนึ่งคนป้อนประเด็น หรือคำถามให้ผู้ร่วมอภิปรายตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป แต่ไม่ควรเกิน 4 คน โดยผู้อภิปรายแต่ละคนจะแสดงความคิด ของตนเองต่อประเด็นต่างๆ โดยอาจเสริมหรือแย้งคนที่พูดก่อนได้

2.8 รูปแบบสัมภาษณ์ หมายถึง รายการโทรทัศน์ที่มีผู้สัมภาษณ์ และผู้ถูกสัมภาษณ์ คือ วิทยากร มาสนทนากัน โดยให้ผู้ดำเนินรายการสัมภาษณ์เกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการให้ผู้ถูกสัมภาษณ์มาเล่าให้ฟัง ซึ่งมักเป็นเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการ หน่วยงาน หรือผลงานบางอย่าง รวมทั้งความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหา บ้านเมือง

2.9 รูปแบบเกมหรือตอบปัญหา หมายถึง รายการโทรทัศน์ที่จัดให้มีการแข่งขันระหว่างคนหรือกลุ่มของผู้ที่มีาร่วมรายการด้วยการเล่นเกมหรือตอบปัญหา ฝ่ายชนะก็จะได้รางวัลใหญ่ ฝ่ายแพ้ก็จะได้รับรางวัลปลอบใจ รางวัลที่ฝ่ายชนะได้จะใหญ่มากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับกติกาของเกม

2.10 รูปแบบเพลงและดนตรี หมายถึง รายการเพลงและดนตรีเป็นรายการที่เสนอการบรรเลงดนตรีและการใช้เพลงมี 3 แบบคือ

2.10.1 แบบที่มีวงดนตรีและนักร้องมาแสดงในสตูดิโอ

2.10.2 แบบที่ให้นักกร้องและดนตรีมาเล่นและร้องในสตูดิโอควบคู่ไปกับเสียงดนตรีที่บันทึกเสียงไว้แล้ว

2.10.3 แบบที่ให้นักกร้องและดนตรีมาเล่นและร้องในสตูดิโอแต่ใช้เสียงที่ได้จากการเปิดเทปหรือแผ่นเสียง เพราะเทปหรือแผ่นเสียงบันทึกจากระบบบันทึกเสียงที่ดีกว่าจึงสังเกตเห็นว่าบางครั้งปากของนักร้องจะไม่สัมพันธ์กับเสียงที่ร้อง คือริมฝีปากกับเสียงไม่สัมพันธ์กัน

2.11 รูปแบบถ่ายทอดสด หมายถึง รายการที่ถ่ายทอดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เช่น กีฬา กรีฑา โดยมีผู้บรรยายเหตุการณ์แล้วก็เสนอเรื่องราวที่เกิดขึ้นตามลำดับก่อนหลังทั้งภาพและเสียง โดยมีผู้บรรยายคอยพูดเชื่อมเหตุการณ์ให้ผู้ชมได้ทราบที่เกิดขึ้นตามลำดับก่อนหลังทั้งภาพและเสียง โดยมีผู้บรรยายคอยพูดเชื่อมเหตุการณ์ให้ผู้ชมได้ทราบความเป็นไป โดยเฉพาะการเชื่อมโยงในขณะที่ภาพปรากฏไม่มีเสียงออกมาเพื่อมิให้เกิดความงึบขึ้นในโทรทัศน์

3. รายการเสวนาเด็กห้าม หมายถึง รายการประเภทรายการเก่าที่นำเสนอผ่านสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ซึ่งออกอากาศในช่วงเดือนเมษายน 2555 – เดือนกันยายน 2555 ทุกวันพุธ เวลา 23.00 – 23.30 น.

4. รายการรู้สู้ภัยพิบัติ หมายถึง รายการประเภทข่าวที่นำเสนอผ่านสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ซึ่งออกอากาศในช่วงเดือนตุลาคม 2555 – เดือนกรกฎาคม 2556 ทุกวันเสาร์ เวลา 17.05 - 17.30 น.

5. รายการเป็นอยู่คือ หมายถึง รายการประเภทสาระบันเทิงที่นำเสนอผ่านสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ซึ่งออกอากาศในช่วงเดือนมกราคม 2556 – เดือนกรกฎาคม 2556 ทุกวันเสาร์ เวลา 18.30 - 18.55 น.

5.1 วิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ (มศว 151) หมายถึง วิชาในกลุ่มวิชาศิลปศาสตร์ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน 3 หน่วยกิต ที่จัดสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 จากทุกคณะวิชา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ซึ่งมีคำอธิบายรายวิชา ดังนี้ ศึกษาความหมาย ความสำคัญ และคุณค่าของวิชาศึกษาทั่วไป ทั้งทางด้าน

มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศาสตร์และศิลป์ โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพการรับรู้และการสื่อสาร การแสวงหาความรู้ การพัฒนาจิตใจ การพัฒนาเชาว์ปัญญา ให้สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และแสวงหาแนวทางในการแก้ปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นำรายการที่นำเสนอผ่าน องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย ไปใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของรายวิชา ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้รับสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายและมีความน่าสนใจ อันเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างสูงสุด
2. เพื่อให้องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย ได้รับทราบผลตอบแทนที่มีต่อรายการโทรทัศน์ภายหลังจากสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้เป็นการนำเสนอแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา โดยผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปและกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี

2. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายของการเรียนรู้

3. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสื่อประกอบการเรียนการสอน

4. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเลือกสื่อประกอบการเรียนการสอน

5. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อบุคคล

6. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เนื้อหารายการโทรทัศน์

7. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์รายการโทรทัศน์ด้านเทคนิค

8. การเชื่อมโยงวรรณกรรม/สารสนเทศ (Information) ที่เกี่ยวข้อง

ซึ่งเนื้อหาในหัวข้อดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปและกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี

ในการวิจัยครั้งนี้จะทำการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส) โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างรายวิชาในหมวดศึกษาทั่วไปกับเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์แต่ละรายการ จากนั้นนำมาเทียบเคียงกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปและกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี เป็นกรอบในการวิเคราะห์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีรายละเอียดดังนี้ (หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (หลักสูตรปรับปรุง 2552). 2552: 1)

1) ให้ผู้เรียนได้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติตนเอง ผู้อื่น และสังคม สามารถคิดอย่างมีเหตุผล มีทักษะสื่อสาร มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมทั้งของไทย และนานาชาติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต และดำรงอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี

2) ให้ผู้เรียนมีอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีปัญญาและความสามารถที่จะสร้างสรรค์ความรู้ มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น เป็นผู้ใฝ่หาความรู้ความจริง และสามารถคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ

3) ให้ผู้เรียนรู้เท่าทันที่มาของความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ รวมทั้งการเข้าถึงความรู้ที่มีความสัมพันธ์กับธรรมชาติ คน และสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และสุนทรียะในการดำรงชีวิต

1.2 คำอธิบายรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ (มศว 151)

ศึกษาความหมาย ความสำคัญ และคุณค่าของวิชาศึกษาทั่วไป ทั้งทางด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศาสตร์และศิลป์ โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพการรับรู้และการสื่อสาร การแสวงหาความรู้ การพัฒนาจิตใจ การพัฒนาเขาวนปัญญา ให้สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และแสวงหาแนวทางในการแก้ปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ

1.3 วัตถุประสงค์ของรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ (มศว 151)

มีรายละเอียดดังนี้

- 1) เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความหมาย ความสำคัญ และคุณค่าของวิชาศึกษาทั่วไป ทั้งทางด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ที่มีต่อการพัฒนามนุษย์
- 2) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพในการรับรู้ การสื่อสาร และการแสวงหาความรู้
- 3) เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง
- 4) เพื่อพัฒนาจิตใจ และเขาวนปัญญาของผู้เรียน ให้สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และแสวงหาแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างมีวิจารณ์ญาณ
- 5) เพื่อให้ผู้เรียนเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ

1.4 กรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี อย่างน้อยต้องเป็นดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552. 2552: 9 - 10)

1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม สามารถจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม และวิชาชีพ โดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ แสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม อาทิ มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจโลก เป็นต้น

2) ด้านความรู้ มีองค์ความรู้ในสาขาวิชาอย่างกว้างขวางและเป็นระบบ ตระหนักรู้หลักการและทฤษฎีในองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง สำหรับหลักสูตรวิชาชีพ มีความเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าของความรู้เฉพาะในสาขาวิชา และตระหนักถึงงานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการต่อยอดองค์ความรู้ ส่วนหลักสูตรวิชาชีพที่เน้นการปฏิบัติ จะต้องตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎระเบียบ ข้อบังคับ ที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์

3) ด้านทักษะทางปัญญา สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจและสามารถประเมินข้อมูลแนวคิดและหลักฐานใหม่ๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และใช้ข้อมูลที่ได้ในการแก้ปัญหาและ

งานอื่นๆ ด้วยตนเอง สามารถศึกษาปัญหาที่ค่อนข้างซับซ้อนและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์โดยคำนึงถึงความรู้ทางภาคทฤษฎี ประสบการณ์ทางภาคปฏิบัติ และผลกระทบจากการตัดสินใจ สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจอันถ่องแท้ในเนื้อหาสาระทางวิชาการและวิชาชีพ สำหรับหลักสูตรวิชาชีพ นักศึกษาสามารถใช้วิธีการปฏิบัติงานประจำ และหาแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีส่วนช่วยและเอื้อต่อการแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นผู้นำหรือสมาชิกของกลุ่ม สามารถแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในสถานการณ์ที่ไม่ชัดเจนและต้องใช้นวัตกรรมใหม่ๆ ในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของตนเองและของกลุ่ม รับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนาตนเองและอาชีพ

5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถศึกษาและทำความเข้าใจในประเด็นปัญหา สามารถเลือกและประยุกต์ใช้เทคนิคทางสถิติหรือคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมในการศึกษาค้นคว้า และเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมาย และนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในการพูด การเขียน สามารถเลือกใช้รูปแบบของการนำเสนอที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มบุคคลที่แตกต่างกันได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น กระบวนการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส) ผู้วิจัยจะพิจารณาความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาของรายการกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปก่อน จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาของรายการโทรทัศน์กับเป้าหมายการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ คุณวุฒิระดับปริญญาตรี

2. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายของการเรียนรู้

ในการวิจัยครั้งนี้จะทำการวิเคราะห์ว่ารายการโทรทัศน์ที่คัดเลือกมาเป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนนั้น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในรูปแบบใด โดยทำการวิเคราะห์ตามแนวคิดเรื่องการเรียนรู้ของ บลูม และคนอื่น ๆ (Bloom; et al. 1984: 157 - 160) ที่ได้จำแนกการเรียนรู้ออกเป็น 3 ด้านใหญ่ๆ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านสมองหรือความนึกคิด เรียกว่า ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) คือ การเรียนรู้ที่ต้องอาศัยความสามารถทางสมองที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า กฎเกณฑ์ หลักการข้อเท็จจริง มีวิจารณ์ญาณในการตัดสินใจ สามารถแก้ปัญหาได้ อันเป็นทักษะด้านปัญญาซึ่งความสามารถในการเรียนรู้ด้านนี้แบ่งได้ 6 ระดับ โดยเริ่มจากความสามารถต่ำสุด ได้แก่

1.1 ความรู้หรือความจำ (Knowledge) เป็นพฤติกรรมเบื้องต้นที่ผู้เรียนสามารถจดจำได้ระลึกได้ หลังจากที่บุคคลได้เรียนรู้ไป จนเกิดเป็นความรู้ติดตัวผู้เรียนไป โดยวัดได้จากการจำได้ หรือสามารถท่องจำได้

1.2 ความเข้าใจ (Comprehension) บุคคลจะแปลความหมายหรืออธิบายสิ่งได้เรียนรู้มาแล้วจากขั้นที่ 1 กระทั่งเกิดเป็นความเข้าใจ ซึ่งสังเกตได้จากพฤติกรรมที่แสดงออกในรูปแบบของการแปลความ ตีความ และการคาดคะเน

1.3 การนำไปใช้ (Application) เมื่อบุคคลได้เรียนรู้ มีความเข้าใจแล้ว จะสามารถนำความรู้และความเข้าใจนั้นไปใช้ได้ ซึ่งสังเกตได้จากการที่ผู้เรียนสามารถอธิบายได้

1.4 การวิเคราะห์ (Analysis) เมื่อบุคคลได้เรียนรู้ถึงขั้นที่ 3 แล้ว บุคคลจะมีความสามารถในการวิเคราะห์ ขั้นนี้ผู้เรียนสามารถแยกแยะสิ่งที่ซับซ้อนออกมาเป็นส่วนย่อยได้อย่างชัดเจน และมองเห็นความสัมพันธ์ของส่วนย่อยที่เกี่ยวข้องกัน

1.5 การสังเคราะห์ (Synthesis) เมื่อบุคคลได้เรียนรู้ขั้นที่ 4 แล้ว บุคคลจะมีความสามารถในการสังเคราะห์ ขั้นนี้ผู้เรียนสามารถนำเอาองค์ประกอบย่อย ๆ มาผสมกลมกลืนเข้าด้วยกันอย่างมีระบบจนทำให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หรือการค้นพบสิ่งใหม่ ๆ ขึ้น

1.6 การประเมินค่า (Evaluation) เมื่อบุคคลได้เรียนรู้ถึงขั้นที่ 5 แล้ว บุคคลจะมีความสามารถในการตัดสินใจ ตีค่าหรือประเมินค่าของสิ่งที่พบเห็นว่าถูกต้องดีงามหรือไม่ เป็นพฤติกรรมที่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถในขั้นต่าง ๆ มาเป็นตัวกำหนดกฎเกณฑ์ เพื่อใช้ในการประเมินค่าของสิ่งที่ได้เรียนรู้ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ

2. ด้านจิตใจหรือความรู้สึก เรียกว่า ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) เป็นการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้สึก อารมณ์ ความซาบซึ้ง ทศนคติ ค่านิยม ความเชื่อ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในจิตใจยากต่อการอธิบายและการสังเกต อีกทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องใช้วิธีปลูกฝังโดยจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม พฤติกรรมด้านนี้แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

2.1 การเลือกรับ (Receiving) เป็นการยอมรับ การให้ความสนใจต่อสิ่งเร้า ซึ่งประกอบด้วย ความตระหนัก ความยินดีที่จะรับรู้ และการควบคุมหรือการเลือกให้ความสนใจ เช่น มีความสนใจตั้งใจฟังคำบรรยาย การเลือกฟังรายการวิทยุตามความสนใจของตนเอง

2.2 การตอบสนอง (Responding) เป็นการแสดงปฏิกิริยาตอบโต้ต่อสิ่งเร้าในทางบวกอาจแสดงออกในรูปแบบการยินยอม ความเต็มใจ และความพอใจ ก็เป็นได้ เช่น ยอมปฏิบัติตามระเบียบ หรือเต็มใจที่จะเลิกสูบบุหรี่

2.3 การเกิดค่านิยม (Valuing) เป็นการเรียนรู้ที่แสดงออกในลักษณะของการยอมรับการนิยมชมชอบ หรือความผูกพันในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จนกลายเป็นความเชื่อและพร้อมที่จะปฏิบัติตามคล้อยตาม เช่น ประารถนาที่จะเสริมสร้างความเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม หรือการมีอุดมการณ์ของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

2.4 การจัดระเบียบ (Organization) เป็นการเรียนรู้การจัดการกับค่านิยมต่างๆ ให้เป็นระบบ มีการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ๆ ตลอดจนกำหนดลักษณะเด่นและลักษณะที่ชักจูงใจ เป็นการสร้างความคิดรวบยอดทางค่านิยม และเป็นการทำให้ค่านิยมมีความเป็นนามธรรม เพื่อให้เห็นว่าค่านิยมนั้นมีความเกี่ยวข้องกับค่านิยมอื่น เช่น ในเรื่องทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม บุคคลจะเห็นว่ามิประโยชน์ต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

2.5 การสร้างลักษณะนิสัยตามแบบค่านิยมที่ยึดถือ (Characterization of a Value Concept) เป็นการเรียนรู้ที่นำเอาคุณลักษณะด้านค่านิยมที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลที่มีอยู่แล้วมาจัดระบบเพื่อใช้เป็นตัวควบคุมพฤติกรรม กระทั่งกลายเป็นความประพฤติ คุณสมบัติ หรือคุณลักษณะของบุคคลอื่น เป็นนิสัยประจำตัวของแต่ละบุคคล พฤติกรรมนี้ถือเป็นผลของการเรียนรู้ด้านจิตพิสัยที่สูงสุดซึ่งบุคคลจะใช้เป็นหลักยึดในการพิจารณาตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ต่อไป

3. ด้านการปฏิบัติหรือการเคลื่อนไหวทางกาย เรียกว่า ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) เป็นการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับความสามารถทางด้านการปฏิบัติโดยใช้กล้ามเนื้อและอวัยวะต่างๆ ของร่างกาย ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ด้านจิตใจที่เป็นตัวควบคุมให้อวัยวะต่าง ๆ ทำงานได้อย่างคล่องแคล่ว พฤติกรรมด้านนี้สังเกตได้จาก

3.1 การรับรู้ (Perception) เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกในด้านความรู้สึกที่สอดคล้องสัมพันธ์กับการปฏิบัติ เช่น สามารถเลือกชนิดของหัวเทียนที่เหมาะสมกับประเภทของเครื่องยนต์ได้อย่างถูกต้อง

3.2 ความพร้อม (Readiness) เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถเลียนแบบการกระทำตามที่กำหนดไว้ได้ อันเป็นผลมาจากความพร้อมทางจิตใจหรือสมอง ความพร้อมทางกายหรือความพร้อมทางอารมณ์ เช่น สามารถทำงานตามขั้นตอนที่กำหนดได้อย่างถูกต้อง

3.3 การตอบสนองที่มีการแนะนำ (Guided Response) เป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้ภายหลังจากฟังคำแนะนำแล้ว

3.4 ความเป็นกลไก (Mechanism) เป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกถึงความสามารถในการปฏิบัติงานได้ด้วยตนเอง จนทำเป็นนิสัยไม่ต้องคิดไม่ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากครูผู้สอน

3.5 การตอบสนองที่ซับซ้อน (Complex Overt Response) เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถในการปฏิบัติงานที่ค่อนข้างยากได้อย่างรวดเร็ว คล่องแคล่ว ปราศจากความสับสน และสามารถแก้ไขปัญหาที่มีความไม่แน่ใจหรือการปฏิบัติงานที่ยากได้อย่างรวดเร็ว

3.6 การดัดแปลง (Adaptation) เป็นพฤติกรรมการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ หรือการพัฒนาสิ่งใหม่โดยอาศัยของเดิมเข้าไปเกี่ยวข้อง

3.7 การคิดขึ้นเองโดยสิ้นเชิง (Origination) เป็นพฤติกรรมการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ หรือพัฒนาสิ่งใหม่โดยไม่อาศัยของเดิมเข้าไปเกี่ยวข้อง

จากที่กล่าวมาข้างต้น นอกจากการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์

ไทยพีบีเอส) กับแนวทางการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป และเป้าหมายการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ คุณวุฒิระดับปริญญาตรีแล้ว ผู้วิจัยยังได้ทำการศึกษาความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาของรายการกับเป้าหมายของการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้ของ บลูม และคนอื่นๆ ทั้ง 3 ด้าน ร่วมด้วย

3. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสื่อประกอบการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอนเป็นตัวกลางที่มีความสำคัญในกระบวนการเรียนการสอน โดยมีหน้าที่เป็นตัวนำความต้องการของผู้สอนไปสู่ตัวผู้เรียนอย่างถูกต้องและรวดเร็ว เป็นผลให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สื่อการเรียนการสอนจึงถูกนำไปใช้ในการเรียนการสอนเสมอมา และยังได้รับการพัฒนาไปตามการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งก้าวหน้าไปอย่างไม่หยุดยั้ง นักการศึกษาเรียกชื่อสื่อการเรียนการสอนด้วยชื่อต่างๆ เช่น อุปกรณ์การสอน สื่อทัศนูปกรณ์ เทคโนโลยีการศึกษา สื่อการเรียนการสอน สื่อการศึกษา เป็นต้น (กมล เวียสุวรรณ; และ นิตยา เวียสุวรรณ. 2539)

จันทร์ฉาย เตมียาการ (2533: 7 - 9) กล่าวถึงคุณค่าของสื่อประกอบการเรียนการสอนที่ดีจะมีประโยชน์ดังนี้

1. คุณค่าของสื่อประกอบการเรียนการสอนที่มีต่อผู้สอน ได้แก่
 - 1.1 ช่วยแบ่งเบาภาระผู้สอนด้านเวลาและแรงงาน
 - 1.2 ช่วยเปลี่ยนบรรยากาศในชั้นเรียนทำให้ผู้สอนรู้สึกสนุกสนานไปกับการสอน
 - 1.3 เป็นแรงผลักดันให้ผู้สอนค้นหาสื่อและวิธีการใหม่ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอ
 - 1.4 ช่วยให้ผู้สอนที่พูดไม่เก่งมีความเชื่อมั่นในการสอนมากขึ้น
 - 1.5 ช่วยให้ผู้สอนมีโอกาสสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. คุณค่าของสื่อประกอบการเรียนการสอนที่มีต่อผู้เรียน ได้แก่
 - 2.1 กระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน
 - 2.2 ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่ยุ่งยากซับซ้อนในเนื้อหาวิชาได้ง่ายยิ่งขึ้น
 - 2.3 ช่วยแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านความสนใจ บุคลิกภาพ ความสามารถในการเรียนรู้ เซาว์ปัญญา และศักยภาพแห่งความคิดสร้างสรรค์
 - 2.4 ผู้เรียนมีโอกาสในการมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากขึ้น
 - 2.5 ช่วยดึงประสบการณ์ภายนอกชั้นเรียนหรือโรงเรียนเข้ามาให้ผู้เรียนได้รับรู้และเรียนรู้

นอกจากนี้ เอลเลน (ศิริพงษ์ พยอเมี่ยม; และ คนอื่นๆ. 2533: 80 - 89; อ้างอิงจาก Allen. 1967) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการเลือกใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน โดยพิจารณาจากประสิทธิผลของการเรียนรู้ร่วมกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน ผลปรากฏดังนี้

ตาราง 2 แสดงประสิทธิผลของการเรียนรู้ร่วมกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน

จุดมุ่งหมาย สื่อ	ข้อเท็จจริง	การมองหา ความแตกต่าง	หลักเกณฑ์ ทางมโนทัศน์	กระบวนการ	ปฏิบัติการ ทางทักษะ	เจตคติ การจูงใจ
ภาพนิ่ง	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ
ภาพยนตร์	ปานกลาง	สูง	สูง	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง
โทรทัศน์	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	ปานกลาง
ของจริง	ต่ำ	สูง	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
หุ่นจำลอง						
แผ่นเสียง						
เทปเสียง	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	ปานกลาง
บทเรียนสำเร็จรูป	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	ต่ำ	ปานกลาง
การสาธิต	ต่ำ	ปานกลาง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง
ตำรา	ปานกลาง	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	ปานกลาง
การบรรยาย	ปานกลาง	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	ปานกลาง

ที่มา : ศิริพงษ์ พยอมแย้ม; และ คนอื่นๆ. 2533: 87

จากที่กล่าวมาข้างต้น สื่อการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียน และสอดคล้องกับเป้าหมายของการเรียนรู้ จะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่ผู้สอนและผู้เรียน โดยสื่อประกอบการเรียนการสอนที่สามารถนำมาใช้ประกอบหรือเพิ่มเติมความรู้ความเข้าใจให้กับผู้เรียนมีอยู่หลากหลายประเภท และส่งผลให้ประสิทธิผลของการเรียนรู้แตกต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็นการทำให้ได้รู้ข้อเท็จจริง เข้าใจกระบวนการเกิดทางทักษะ และแรงจูงใจ ดังนั้นการเลือกสื่อประกอบการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญ และจะกล่าวถึงรายละเอียดในหัวข้อต่อไป

4. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเลือกสื่อประกอบการเรียนการสอน

สื่อประกอบการเรียนการสอนนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ผู้สอนได้กำหนดไว้ และหากผู้สอนสามารถเลือกสื่อที่ดีมาใช้ประกอบการเรียนการสอนได้ จะทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ซึ่งนักวิชาการได้อธิบายถึงหลักการเลือกสื่อประกอบการเรียนการสอนที่ดีไว้ดังนี้

เดวิส (วัลลี จันทเรนทร์. 2547: 24; อ้างอิงจาก Davies. 1981) ได้อธิบายหลักการเลือกสื่อประกอบการเรียนการสอนไว้ว่า นอกจากจะใช้วัตถุประสงค์ในการเรียนรู้เป็นเครื่องชี้แนะในการเลือกสื่อแล้ว ยังมีหลักในการประกอบการพิจารณาอื่น ๆ ดังนี้

1. มีสัมพันธ์กับเนื้อหา และจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้
2. มีเนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย น่าสนใจ

3. มีความเหมาะสมกับวัย ระดับชั้น ความรู้ของผู้เรียน
4. มีความสะดวกและไม่ซับซ้อนยุ่งยากในการใช้
5. มีคุณภาพด้านเทคนิคการผลิตที่ดี มีความชัดเจนและเป็นจริง
6. มีราคาไม่แพงจนเกินไป

ในขณะที่ โนว์ และเลนาร์ด (Noel; & Leonard. 1962: 26 - 28) ได้ให้หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสื่อที่ควรนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน ดังนี้

1. เหมาะสมกับวัย และระดับสติปัญญาของกลุ่มผู้เรียน
2. เหมาะสมกับประสบการณ์เดิมของกลุ่มผู้เรียน
3. เหมาะสมกับความต้องการ และความสนใจของกลุ่มผู้เรียน
4. เหมาะสมกับเรื่องที่ต้องการสอน
5. ตรงกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการสอน
6. ลักษณะน่าสนใจ
7. ไม่ใช่เวลานานมากเกินไป
8. ให้ความคิดรวบยอดที่ง่ายและไม่ซับซ้อน
9. ไม่มีขั้นตอนยุ่งยากในการนำไปใช้
10. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหายิ่งขึ้น
11. ช่วยในการเสริมสร้างทัศนคติที่ดีแก่กลุ่มผู้เรียน
12. ช่วยเพิ่มทักษะให้แก่ผู้เรียน

นอกจากนี้ แทรเวอร์ส (ถลองชัย สุขวัฒนบุรณ์. 2528: 58 – 59; อ้างอิงจาก Travers. 1967) ได้ศึกษาค้นคว้าผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดข้อสนเทศที่ใช้ประสาทสัมผัส เพื่อชี้แนวทางในการเลือกสื่อมาประยุกต์ใช้ พบว่า

1. ชื่อเรื่องมีผลต่อการเรียนรู้
2. สีเพิ่มความน่าสนใจ แต่ไม่ได้หมายความว่าช่วยปรับปรุงการเรียนรู้ให้ดีขึ้น
3. ภาษาที่เข้าใจง่ายในคำบรรยายภาพยนตร์ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการสอน
4. ความตลกขบขัน หรือเทคนิคพิเศษอื่น ๆ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในเนื้อหา
5. ความเข้าใจในการฟังจะมีผลมากที่สุด ในอัตรา 160 คำต่อนาที
6. ปฏิกริยาตอบสนองของผู้เรียนฝึกหัดระหว่างการใช้ภาพยนตร์ประกอบช่วยเพิ่มการเรียนรู้ได้
7. กิจกรรมการเรียนที่สัมพันธ์กับการเสนอภาพยนตร์ โดยพบว่า การฝึกหัดตามการสาธิตที่

ติดต่อกัน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ยาก แต่ถ้าหยุดภาพยนตร์เป็นช่วงทำให้ผู้เรียนฝึกหัดตามเป็นขั้นตอนทีละขั้นตอน จะทำให้มีผลการเรียนดีกว่า นอกจากนี้การฝึกหัดทางสมองให้คิดตามไปด้วย จะมีผลต่อการเรียนรู้อย่างมาก

8. การใช้เทคนิคพิเศษไม่มีผลต่อการสื่อความหมาย ซึ่งเทคนิคการให้เสียงประกอบเป็นการให้ความท้าทายตามวัตถุประสงค์ของผู้ผลิตมากกว่าจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ของผู้เรียน

ในส่วนของการขั้นตอนการเลือกสื่อประกอบการเรียนการสอนนั้น แอนเดอร์สัน (ศิริพงษ์ พยอเมี่ยม. 2533; อ้างอิงจาก Anderson. 1976) ได้กล่าวไว้ว่า การเลือกและการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดวิธีการจัดการเรียนการสอนว่าจะใช้สื่อในการให้ข้อมูล หรือ ใช้เป็นการสอน ซึ่งจะมีผลต่อการเลือกใช้สื่อ การถ่ายทอดความรู้โดยวิธีให้ข้อมูล ผู้เรียนเป็นผู้ใช้สื่อโดยตรง แต่กรณีเลือกใช้วิธีสอนบทบาท ผู้สอนเป็นผู้ใช้สื่อและผู้เรียนจะเป็นผู้สนองตอบ

2. การกำหนดวิธีถ่ายทอด แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

2.1 การใช้สื่อในลักษณะของการสอน ผู้สอนเป็นผู้ใช้สื่อประกอบการสอนโดยตรง เช่น การบรรยาย การทดลอง เป็นต้น สื่อนั้นต้องทำหน้าที่เป็นอุปกรณ์การสอน

2.2 การใช้สื่อในลักษณะของการให้ข้อมูล สื่อทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน โดยผู้สอนจะมีบทบาทในการทำหน้าที่ดูแลและให้คำแนะนำเท่านั้น

3. การพิจารณาลักษณะเฉพาะของบทเรียน หมายถึง การพิจารณาจุดประสงค์ของบทเรียนว่ามีความต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้านใดบ้าง ได้แก่ พุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย

4. เลือกกระดบของสื่อ หมายถึงการพิจารณาคุณสมบัติเฉพาะหรือศักยภาพของสื่อแต่ละชนิดว่าจำเป็นต่อบทเรียนนั้นๆ หรือไม่ เพียงไร เช่น จำเป็นต้องใช้ภาพเคลื่อนไหว ใช้เสียงประกอบหรือไม่

5. ตรวจสอบความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสื่อ เป็นขั้นตอนหลังจากได้ตัดสินใจใช้สื่อตามจุดประสงค์ของเนื้อหาวิชาแล้ว จะต้องมีการตรวจสอบการใช้สื่อในแง่ความเหมาะสมต่อการนำเสนอบทเรียนเพื่อบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้ ถ้าสื่อไม่เหมาะสมต่อการนำเสนอจะต้องย้อนกลับมาพิจารณาเลือกสื่อในขั้นตอนที่ 4 ใหม่

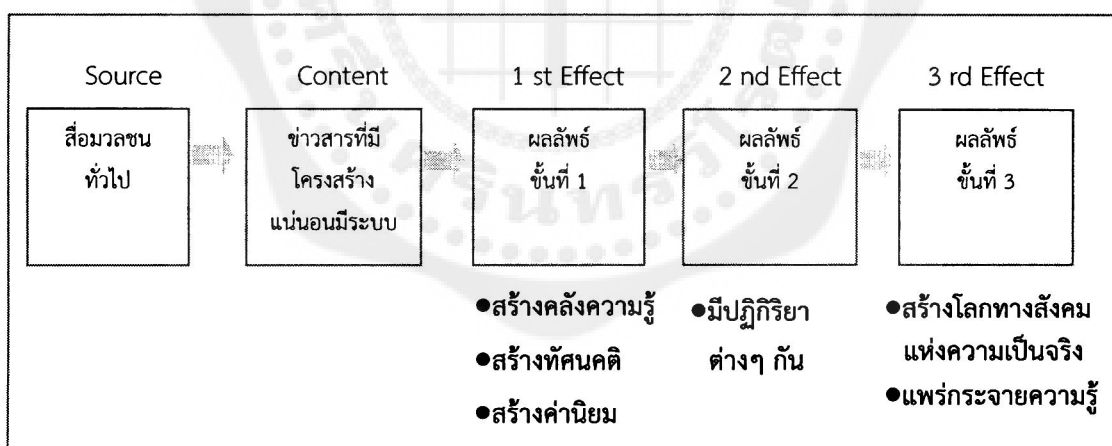
6. การพัฒนาและทดสอบสื่อ เมื่อผ่านการตรวจสอบของสื่อในลักษณะต่างๆ แล้ว จะต้องมีการพัฒนาและทดสอบเพื่อหาประสิทธิภาพของสื่อเป็นครั้งสุดท้ายเพื่อความถูกต้องก่อนจะนำไปใช้

จากแนวคิดและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า หากผู้สอนสามารถเลือกสื่อประกอบการเรียนการสอนได้ดี มีความน่าสนใจ น่าติดตาม และเข้าใจได้ง่าย รวมถึงสอดคล้องกับเป้าหมายของการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของรายวิชาแล้ว จะส่งผลทำให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการเรียนรู้เพิ่มมากยิ่งขึ้น ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงทำการศึกษาปฏิกิริยาตอบสนองที่ผู้เรียนมีต่อสื่อประกอบการเรียนการสอนที่ถูกคัดเลือกและนำไปใช้ร่วมด้วย เพื่อทำให้ทราบว่าสื่อประกอบการเรียนการสอนที่ผู้สอนเลือกใช้ และคาดการณ์ว่าสื่อประกอบการเรียนการสอนเหล่านั้นจะส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ มีทักษะทางปัญญา มีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ รวมถึงมีทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขมากขึ้นนั้น เมื่อผู้เรียนได้รับชมแล้วมีปฏิกิริยาตอบสนองอย่างไร กล่าวคือสื่อประกอบการเรียนการสอนสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ติดตามชมอย่างต่อเนื่อง และ

เข้าใจความหมายต่างๆ ที่สื่อต้องการจะนำเสนอได้ดีหรือไม่ รวมถึงทำการศึกษาว่าผู้เรียนชอบสื่อการเรียนการสอนนั้นหรือไม่ อย่างไร ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับไปเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา และคัดเลือกรายการโทรทัศน์ที่มีความเหมาะสมมาใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนต่อไปในอนาคต

5. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อบุคคล

สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อบุคคลเป็นอย่างมาก กล่าวคือ เมื่อสื่อมวลชนมีการเผยแพร่ผลงานของตนก็จะสร้างผลกระทบใน 3 ระยะ คือ ระยะสั้น (ขั้นแรก) ระยะกลาง (ขั้นที่สอง) และระยะยาว (ขั้นที่สาม) เช่น เมื่อเวลาที่บุคคลได้รับข่าวสารจากสื่อมวลชนไปแล้ว ผลกระทบระยะแรกจะเป็นการเก็บข้อมูลเข้าสู่คลังความรู้ สร้างทัศนคติ และค่านิยมต่างๆ ให้เกิดขึ้น หลังจากนั้นก็เป็นขั้นตอนที่มีปฏิกิริยาตอบสนองออกมาในรูปแบบของการแสดงพฤติกรรม และเมื่อเวลาค่อยๆ ผ่านไปข้อมูลข่าวสารที่สะสมไว้มากๆ จะถูกจัดระบบ และหล่อหลอมผู้รับสารจนกลายเป็นโลกแห่งความเป็นจริง ฯลฯ ดังนั้นเมื่อเวลาที่ผู้รับสารดูรายการทางโทรทัศน์ก็ไม่เพียงแต่ได้รับ “สารสนเทศ” (Information) เท่านั้น แต่บุคคลจะค่อยๆ เก็บสะสมกลายเป็นภาพต่อของชีวิตในแบบต่างๆ (Picture of Life) และเป็นเสมือนแบบจำลองพฤติกรรมในรูปแบบต่าง ๆ (Model of Behavior) ก่อนที่จะได้สัมผัส หรือมีประสบการณ์นั้นด้วยตนเอง (กาญจนา แก้วเทพ. 2554: 248 - 249) ทั้งนี้สามารถแสดงผลกระทบที่บุคคลได้รับจากสื่อมวลชน ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 อิทธิพลของสื่อมวลชน

หมายเหตุ : ปรับปรุงจากภาพแสดงผลกระทบที่เกิดจากสื่อมวลชน (กาญจนา แก้วเทพ. 2554: 248)

จากผลกระทบที่บุคคลได้รับจากสื่อมวลชน จนเกิดการเรียนรู้และสั่งสมเป็นแบบแผนทางพฤติกรรม นักวิชาการจึงได้นำเสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบของอิทธิพลของสื่อที่มีต่อบุคคลไว้อย่างหลากหลายแง่มุม โดยในที่นี้จะนำเสนอเพียง 3 แนวคิดทฤษฎี คือ แนวคิดเรื่องการถ่ายทอดทางสังคม (Socialization) แนวคิดเรื่องการเรียนรู้จากการสังเกต (Observation Learning) และทฤษฎีความคาดหวังของสังคม (Social Expectation Theory)

5.1 แนวคิดเรื่องการถ่ายทอดทางสังคม (Socialization)

การถ่ายทอดทางสังคม บางครั้งถูกเรียกว่า การอบรมบ่มเพาะทางสังคม หรือ การอบรมกล่อมเกลาทางสังคม ซึ่งสื่อมวลชนเป็นสถาบันหนึ่งได้รับมอบหมายให้มอบคุณภาพนี้ ร่วมกับแหล่งอบรมบ่มเพาะทางสังคมอื่นๆ เช่น ครอบครัว สถานศึกษา สถานที่ทำงาน หรือกลุ่มเพื่อน เนื่องจากประเพณีและค่านิยมของคนในสังคมจำเป็นต้องถูกถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งยังอีกรุ่นหนึ่ง เพื่อให้บุคคลมีโอกาสดูแลเรียนรู้ระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมและสามารถเอาชีวิตรอดในสังคมที่ตนดำรงชีวิตอยู่ตลอดจนเพื่อให้สังคมนั้นคงอยู่สืบต่อไป ดังนั้นสื่อมวลชนจึงต้องทำหน้าที่ในการแสดงให้เห็นว่า แนวทางการปฏิบัติหรือวัฒนธรรมของชาตินั้นๆ เป็นอย่างไร ก่อนที่บุคคลจะซึมซับเข้าไป (กาญจนา แก้วเทพ. 2554: 167 - 168)

สื่อมวลชนถือเป็นแหล่งอบรมบ่มเพาะทางสังคมให้กับบุคคลทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมไปถึงมีอิทธิพลทำให้บุคคลได้รับรู้ทั้งสิ่งที่ดีงามและสิ่งที่เลวร้ายเป็นอันตราย ด้วยเหตุผลที่ว่า การอบรมบ่มเพาะทางสังคมเป็นการให้ความรู้ความเข้าใจแก่สมาชิกในสังคมผ่านการติดต่อสื่อสารและสัมพันธ์กัน จนเกิดการกำหนดรูปแบบการตอบสนองตามที่คนส่วนใหญ่ในสังคมยอมรับหรือคาดหวัง ทั้งนี้การอบรมบ่มเพาะทางสังคมสามารถเกิดขึ้นตลอดช่วงชีวิตของมนุษย์ผ่านแหล่งการบ่มเพาะดังที่กล่าวมา (จำรอง เงินดี. 2551: 29 - 34) โดยการอบรมบ่มเพาะทางสังคมของสื่อมวลชนจะเกิดขึ้นใน 3 มิติ ได้แก่ (กาญจนา แก้วเทพ; และ นิคม ชัยขุนพล. 2555: 93)

1. มิติการอบรมบ่มเพาะด้านสติปัญญา เกิดจากสื่อที่มีเนื้อหาประเภทข่าวสาร ความรู้ การฝึกทักษะความสามารถต่างๆ
2. มิติการอบรมบ่มเพาะด้านจิตใจ เกิดจากสื่อที่มีเนื้อหาประเภทให้ข้อคิด ให้แรงบันดาลใจ ให้กำลังใจ และการฝึกฝนจิตใจ
3. การอบรมบ่มเพาะด้านพฤติกรรม เกิดจากสื่อที่มีเนื้อหาประเภทการประพฤติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และการเคารพกฎระเบียบของสังคม

และผลที่ตามมาจากการอบรมบ่มเพาะทางสังคมของสื่อมวลชน เช่น (สิทธิโชค วรานุสินติกุล. 2548: 55 - 65)

1. การเกิดมโนทัศน์เกี่ยวกับตนเอง (Self - Concept) เป็นความเชื่อของบุคคลที่มีต่อตนเองในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านความสามารถ สติปัญญา นิสัยใจคอ ซึ่งมโนทัศน์เกี่ยวกับตนเองนี้จะนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมต่อไป
2. การเข้าใจบทบาททางเพศ (Gender) เป็นความสามารถของบุคคลในการรู้จักลักษณะทางเพศของตนเอง และแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับลักษณะทางเพศนั้นตามที่สังคมคาดหวัง
3. พัฒนาการทางสติปัญญา (Cognitive Development) เป็นลำดับขั้นทางการรับรู้ซึ่งบุคคลจะรับเอาข้อมูลมาตีความทำความเข้าใจ กระทั่งสามารถจัดการหรือแก้ไขสถานการณ์ต่างๆ ได้

4. พัฒนาการทางจริยธรรม (Moral Development) เป็นลำดับขั้นทางการใช้เหตุผลในการเลือกกระทำหรือไม่กระทำ ตามหลักศีลธรรมหรือข้อกำหนดทางสังคม

5. แนวโน้มของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) เป็นความปรารถนาของบุคคลในการที่จะบรรลุมาตรฐานแห่งความดีเลิศที่ตนหรือสังคมคาดหวังไว้

5.2 แนวคิดเรื่องการเรียนรู้จากการสังเกต (Observation Learning)

วิธีการเรียนรู้ของคนเรานั้นอาจจะเกิดจากการเรียนรู้โดยตรงด้วยตนเอง และการเรียนรู้ด้วยการสังเกตจากผู้อื่น ในชีวิตจริงของมนุษย์สัดส่วนของการเรียนรู้โดยตรงด้วยตนเองนั้นมีไม่มากนัก เช่น คนเราไม่จำเป็นต้องยื่นมือเข้าไปจับไฟด้วยตนเองแล้วจึงรู้ว่าร้อน เราไม่จำเป็นต้องกระโดดลงจากตึกสูงเพื่อเรียนรู้ว่าการขาหักเป็นอย่างไร ฯลฯ การเรียนรู้ของมนุษย์จึงเกิดจากการสังเกตสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว และสื่อมวลชนก็เป็นสิ่งแวดล้อมสำคัญในการให้แบบอย่างการเรียนรู้จำนวนนับไม่ถ้วน ดังนั้นแม้ว่าสายสัมพันธ์ระหว่างเรื่อง สิ่งเร้า - การตอบสนอง - การได้รางวัล อาจจะไม่ชัดเจนนัก ทั้งในเรื่องราวของตัวต้นแบบ (เช่น เราอาจจะไม่เห็นได้ชัดว่า การที่นางเอกเสียสละนั้นจะทำให้ได้อะไรมา ฯลฯ) และทั้งในด้านตัวผู้เรียนเอง (เช่น ดูหนังแบบนี้แล้วไม่รู้จะได้อะไรขึ้นมา ฯลฯ) แต่การเรียนรู้ด้วยการสังเกตก็เกิดขึ้นตลอดเวลา (กาญจนา แก้วเทพ. 2554: 174)

การเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบที่เป็นสื่อมวลชน บุคคลกับตัวแบบนี้จะมีความคล้ายคลึงกันในบางอย่าง (เช่น ช่วงอายุใกล้เคียงกัน เพศหรือสถานภาพเช่นเดียวกัน ฯลฯ) หรือมีบริบทที่สามารถแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกันได้ โดยการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบจะทำให้บุคคลเกิดการเลียนแบบใน 2 ลักษณะ คือ (กาญจนา แก้วเทพ; และ นิคม ชัยชุมพล. 2555: 88)

1. Imitation เป็นการเลียนแบบสิ่งที่เห็นได้ภายนอก เช่น การแต่งกาย กริยาท่าทาง เป็นต้น
2. Identification เป็นการเลียนแบบสิ่งที่ไม่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน เช่น ความคิด ความรู้สึก ความต้องการบางอย่างทางจิตใจ เป็นต้น

นอกจากนี้ ผลจากการรวบรวมวิธีการที่การเรียนรู้ทางสังคมของ บันดูรา (กาญจนา แก้วเทพ. 2554: 175; อ้างอิงจาก Bandura. 1971) ได้อธิบายถึงการเรียนรู้ทางสังคมที่จะเกิดขึ้นได้จากตัวแทนที่เป็นสื่อมวลชนไว้ 3 แบบ คือ

1. Observation learning ผู้ที่ได้รับสื่อทุกชนิดย่อมรู้จักแบบแผนใหม่ๆ ของการแสดงพฤติกรรมอยู่ตลอดเวลาจากการนำเสนอของสื่อ เช่น เราว่าการยิงปืนทำอะไร ทั้งๆ ที่ในชีวิตจริงเราอาจจะไม่เคยเห็นหรือจับปืนเลยก็เป็นได้ หรือเรารู้แม้กระทั่งถ้าจี้ตัวประกันบนเครื่องบินต้องทำอะไร เพราะเราเคยเห็นจากในละครหรือภาพยนตร์มาแล้ว ฯลฯ

2. Inhibitory Effects การที่ได้เห็นตัวต้นแบบถูกลงโทษเนื่องจากการกระทำบางอย่าง จะช่วยลดแรงจูงใจของผู้เลียนแบบที่จะทำตามให้น้อยลง คล้ายกับสำนวนไทยที่ว่า “ฆ่าไก่ให้ลิงดู” เนื่องจากผู้เรียนจะรู้สึกว่าการถูกลงโทษเช่นกัน โดยมีผลการวิจัยเชิงทดลองแสดงให้เห็นว่า เมื่อชมภาพยนตร์ที่ลงโทษผู้ใช้ความรุนแรง พฤติกรรมที่ชอบสอดรู้สอดเห็นเรื่องคนอื่นหรือพฤติกรรมที่ต่อต้านสังคมทั้งหลาย

ผู้ชมจะแสดงพฤติกรรมดังกล่าวในชีวิตจริงน้อยลง ซึ่งอาจจะเป็นเหตุผลว่า เพราะเหตุใดบรรดาภาพยนตร์ Actionทั้งหลายจึงต้องลงโทษผู้ร้ายในตอนจบ หรือละครโทรทัศน์มีแก่นเรื่องแบบทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

3. Disinhibitory Effects สำหรับสื่อมวลชนที่ให้แบบอย่างของตัวต้นแบบที่ได้รับรางวัล เนื่องจากแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่สังคมห้ามปรามมิให้ฝ่าฝืน ก็สามารถทำให้ผู้ชมเลียนแบบกระทำพฤติกรรมสวนกระแสสังคมมากขึ้นได้ เช่น พระเอกที่ใช้ความรุนแรงแบบชาตินิยม สามารถทำให้ตัวละครหญิงรวมถึงนางเอกมารุมรัก ฯลฯ และมีการวิจัยเชิงทดลองพบว่า เมื่อนำเอาภาพยนตร์ที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับความกล้าบ้าบิ่นที่สังคมห้ามปรามไม่ให้ทำมาให้กลุ่มตัวอย่างชมแล้วจะมีผลทำให้ผู้ชมลดความกลัวหมีฟัน สัตว์เลื้อยคลาน และเพิ่มความก้าวร้าวมากขึ้น

จะเห็นได้ว่า ตัวแบบที่สื่อมวลชนพยายามแสดงให้บุคคลได้รับรู้ มีทั้งตัวแบบที่เป็นบุคคลจริง (Live Model) และตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic Model) โดยตัวแบบทั้งสองจะมีหน้าที่สำคัญในการสร้างพฤติกรรมใหม่ตามที่สังคมยอมรับ ส่งเสริมพฤติกรรมเดิมให้ดีขึ้น และยับยั้งการเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาบางอย่างได้ (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2556: 51)

บันดูรา (Bandura. 2001: 6 - 8) ได้กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้จากการสังเกตกับตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ซึ่งปรากฏให้เห็นได้อย่างชัดเจนในสื่อมวลชน ด้วยทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาเชิงสังคม (Social Cognitive Theory) 4 ขั้นตอน ดังนี้

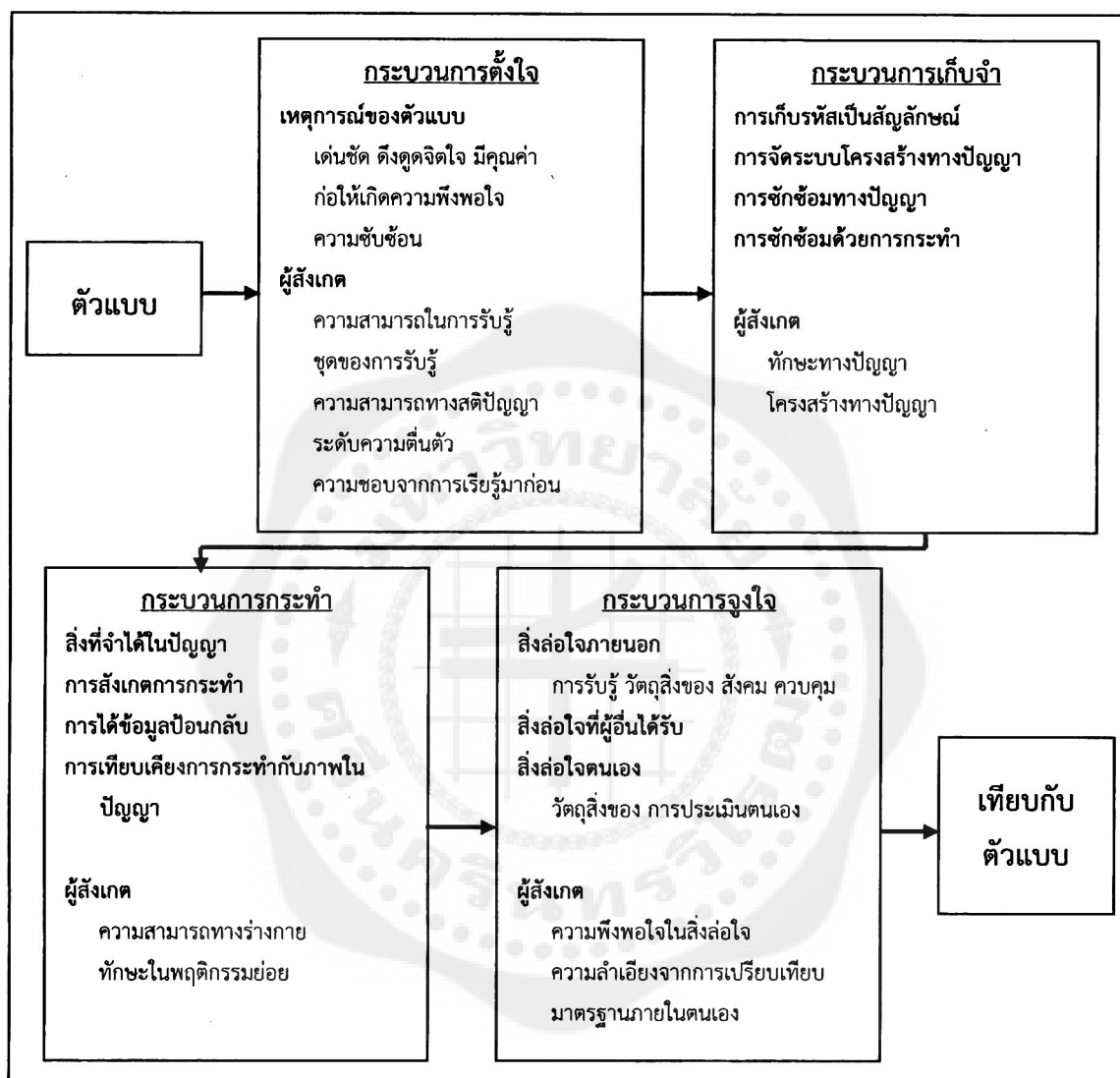
1. กระบวนการตั้งใจ (Attentional Process) เกี่ยวข้องกับการเลือกกำหนดตัวแบบที่ต้องการสังเกต โดยเฉพาะตัวแบบที่มีอิทธิพลและสามารถลอกเลียนแบบได้ ทั้งนี้ปัจจัยส่วนบุคคลที่จะนำไปสู่การเลือกสนใจตัวแบบ ได้แก่ ทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) อคติหรือมุมมองเดิมที่มีอยู่ (Preconceptions) ค่านิยมที่พึงพอใจ (Value Preferences) ในขณะเดียวกันตัวแบบที่มีความโดดเด่น (Salience) น่าดึงดูดใจ (Attractiveness) และมีหน้าที่เป็นตัวแบบ มักจะได้รับเลือกให้เป็นตัวแบบ

2. กระบวนการเก็บจำ (Representational Process) เกี่ยวข้องกับกระบวนการถ่ายโอนและปรับเปลี่ยนข้อมูลที่ได้จากการสังเกตตัวแบบ ผสมรวมกับอคติหรือมุมมองเดิมที่มีอยู่และอารมณ์ความรู้สึกส่วนตัว จากนั้นทำการลงรหัสเพื่อให้สามารถจดจำและดึงออกมาใช้ได้

3. กระบวนการกระทำ (Behavioral Process) เมื่อข้อมูลที่ได้จากการสังเกตตัวแบบได้ถูกแปลงเป็นชุดของการกระทำที่พึงพอใจแก่บุคคลแล้ว บุคคลจะแสดงพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกับตัวแบบออกมา โดยพยายามปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับความสามารถและทักษะที่ตนมีอยู่

4. กระบวนการจูงใจ (Motivational Process) ผลลัพธ์ที่ได้จากการเรียนรู้จากการสังเกตจะบรรลุตามเป้าหมาย เมื่อบุคคลได้รับการจูงใจภายหลังแสดงพฤติกรรม เช่น สิ่งกระตุ้นภายในตนเอง (Incentive Motivators) ปฏิกริยาที่ได้รับจากผู้อื่น (Vicarious) และความเป็นอิสระในการสร้างสรรค์ (Self-Produced) ทั้งนี้บุคคลจะแสดงพฤติกรรมซ้ำอีก เมื่อได้รับรางวัล การชมเชย หรือการยอมรับมากกว่าการไม่ได้รับการชมเชยหรือถูกลงโทษ อย่างไรก็ตามในกรณีที่บุคคลไม่ได้รับการยอมรับภายหลัง

แสดงพฤติกรรมที่เกิดจากการสังเกต บุคคลจะพยายามปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจนกระทั่งมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น จากกระบวนการเรียนรู้จากการสังเกตข้างต้น สามารถสรุปได้ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 กระบวนการเรียนรู้จากการสังเกต

หมายเหตุ: ปรับปรุงจากภาพกระบวนการเรียนรู้จากการสังเกต (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2556: 53)

5.3 ทฤษฎีความคาดหวังของสังคม (Social Expectation Theory)

ความเชื่อของนักสังคมวิทยาที่ว่า “มนุษย์มีธรรมชาติเป็นสัตว์สังคม” ดังนั้นการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์จึงเกี่ยวข้องหรือเกิดจากคนอื่น ๆ ในสังคม ไม่ว่าจะเป็นระดับปัจเจกบุคคล กลุ่ม หรือเงื่อนไขทางสังคม จากทัศนะของนักสังคมวิทยา แบบแผนของพฤติกรรมที่ยอมรับกันในสังคมจะเป็นตัวกำหนดทิศทางการแสดงออกของมนุษย์ แบบแผนของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีกฎเกณฑ์เหล่านั้นนักสังคมวิทยาเรียกว่า “การจัดระเบียบทางสังคม” (Social Organization) เป็นการที่สมาชิกทุกคนในกลุ่มจะถูก

สอนให้รู้จักแบบแผนที่เป็นที่ยอมรับ เพื่อคาดการณ์การกระทำของคนอื่น และกำหนดทิศทางการกระทำของตนเองให้อยู่ในร่องในรอย โดยมีสิ่งที่ใช้ในการจัดระเบียบทางสังคม 4 ประเภท คือ (กาญจนา แก้วเทพ. 2554: 176 - 180)

1. Norm เป็นกฎทั่วไป ที่สมาชิกในกลุ่มต่างเข้าใจตรงกัน และปฏิบัติตาม
2. Role เป็นกฎอีกประเภทหนึ่ง แต่เป็นกฎที่เกี่ยวข้องตามตำแหน่งหน้าที่ของบุคคลในกลุ่มว่า ต้องทำกิจกรรมอะไรบ้าง (กิจกรรมที่เฉพาะเจาะจง และเกี่ยวข้องกับบทบาทอื่นๆ)
3. Ranking เป็นเรื่องของการเรียงลำดับชั้นภายในกลุ่มว่า ตำแหน่งหนึ่งมีอำนาจหรือมีชื่อเสียงมากหรือน้อยกว่าตำแหน่งอื่นๆ อย่างไร
4. Sanctions เป็นกฎเกณฑ์ในการบริหารงานภายในกลุ่ม เพื่อการควบคุมให้สังคมดำเนินการต่อไปได้อย่างราบรื่น

จากแนวคิดดังกล่าวสะท้อนหน้าที่พื้นฐานของสื่อมวลชนในฐานะแหล่งแสดงความคาดหวังของสังคม ซึ่งประกอบด้วยหลักการสำคัญ ดังนี้

1. แบบแผนของการจัดระเบียบทางสังคมในรูปแบบของ Norm Roles Ranking และ Sanctions จะถูกถ่ายทอดเป็นภาพของกิจกรรมต่างๆ ผ่านเนื้อหาของสื่อมวลชนอยู่ตลอดเวลา
2. ภาพของกลุ่มคนประเภทต่างๆ (ที่แสดง Norm Roles Ranking และ Sanctions) ที่ปรากฏในสื่อ นั้น อาจจะตรงกับความเป็นจริง หรืออาจจะผิดเพี้ยนจากความเป็นจริงได้ เพราะฉะนั้น ภาพดังกล่าวจึงอาจจะน่าเชื่อถือ หรืออาจจะพาหลงทางไป
3. หากภาพที่แสดงนั้นเกี่ยวข้องกับความเป็นจริงของผู้ชม สมาชิกที่เป็นผู้ชมก็จะซึมซับตามค่านิยมที่แสดงอยู่ในสื่อ โดยบุคคลจะเริ่มเรียนรู้แบบแผนของความคาดหวังของสังคม (Sets of Social Expectations) ว่าจะต้องทำอะไรบ้าง ทั้งนี้การเรียนรู้ความคาดหวังนั้นเป็นส่วนสำคัญที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะต้องปูพื้นความเข้าใจก่อนที่จะเข้าไปเป็นสมาชิกของกลุ่มนั้น
4. ในคนทุกกลุ่มจะต้องเรียนรู้ความคาดหวังของสังคมที่มีต่อกลุ่มตัวเองและกลุ่มอื่นๆ ด้วย เช่น กลุ่มนิสิตนักศึกษาต้องรู้ว่าสังคมคาดหวังอะไรจากกลุ่มของตน และรู้ว่ามีคาดหวังอะไรอีกบ้างจากกลุ่มรัฐบาล กลุ่มทหาร กลุ่มนักธุรกิจ กลุ่มคนงาน ฯลฯ ความรู้ทั้งหมดนี้คือ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับระเบียบของสังคม
5. จากค่านิยมที่เรียนรู้มาจากสื่อต่าง ๆ ของสังคมจะทำหน้าที่เป็น “คู่มือกิจกรรม” ของคนในสังคม ซึ่งจะช่วยให้รู้ว่าเราควรปฏิบัติต่อคนอื่นอย่างไร และเกิดเป็นคาดหวังด้วยว่าคนอื่นควรจะปฏิบัติต่อเราอย่างไร

จากที่กล่าวมาข้างต้น สื่อมวลชนได้รับมอบหมายบทบาทหลักให้เป็น “ผู้อบรมบ่มเพาะ” “ให้ตัวแบบ” และ “สร้างความคาดหวัง” แก่สมาชิกในสังคม ซึ่งมีอิทธิพลอย่างยิ่งในสังคมไทย เนื่องจากเป็นเครือข่ายการสื่อสารที่ทันสมัยมากที่สุดในปัจจุบัน สื่อประเภทต่างๆ สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างกว้างขวางไม่ว่าจะเป็นวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ ภาพยนตร์ เป็นต้น การส่งอิทธิพลของ

สื่อมวลชนต่อบุคคลนั้นสามารถเป็นได้ทั้งทางบวกและทางลบ โดยที่สื่อมวลชนจะมีผลต่อกระบวนการเรียนรู้ ความคิดเห็น ค่านิยม เจตคติและพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคล ดังนั้น เพื่อให้สังคมสามารถรับรู้ในสิ่งที่ประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตแล้ว สิ่งจำเป็นในการที่จะต้องพัฒนา คือ ควรมีการส่งเสริมให้บุคคลสามารถเป็นผู้บริโภคสื่อที่มีคุณภาพ คือ สามารถรู้เท่าทัน รู้จักเลือกรับและวิจารณ์สื่ออย่างมีเหตุผล ซึ่งเป็นทักษะที่เป็นทางเลือกใหม่ที่จะทำให้บุคคลสามารถใช้ประโยชน์จากสื่อมวลชนได้มากขึ้น และนำไปสู่การพัฒนาตนเองของสื่อมวลชนในการนำเสนอสิ่งที่ตีมีประโยชน์ที่สุด (กาญจนา แก้วเทพ. 2554: 167 - 180)

6. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เนื้อหารายการโทรทัศน์

การวิเคราะห์เนื้อหาของสื่อจะนำไปสู่การสะท้อนสภาพที่เป็นจริงในสังคม สะท้อนเจตคติของผู้ส่งสาร โดยเฉพาะในเรื่องทัศนคติของผู้ส่งสารที่มีต่อประเด็นนั้น ๆ นอกจากนี้ยังสะท้อนคุณค่าของผลงาน และแนวทางความรับผิดชอบต่องานที่ผู้ส่งสารพยายามสื่อให้กับผู้รับสารอีกด้วย (กาญจนา แก้วเทพ; และ นิคม ชัยชุมพล. 2555: 136 - 193) โดยแนวทางการวิเคราะห์เนื้อหาของสื่ออยู่หลายแนวคิด เช่น (กาญจนา เทพแก้ว. 2554: 308 - 309)

1. การวิเคราะห์คุณลักษณะของสารสนเทศ (In formativeness) เป็นการพิจารณาและวัดจากปริมาณข้อเท็จจริงที่มีอยู่ในเนื้อหาของสื่อ หรือการพิจารณาและวัดจากสัดส่วนของประเด็นทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่ศึกษา เป็นต้น
2. การวิเคราะห์ความน่าอ่านหรือความยากง่ายในการอ่าน อันเนื่องจากการเขียน (Readability) เป็นการพิจารณาและวัดแนวทางการกระตุ้นความสนใจให้กับผู้รับสื่อที่มีลักษณะง่ายต่อการทำความเข้าใจ และมีการตอกย้ำซ้ำทวนให้สามารถจดจำได้ง่าย
3. การวิเคราะห์ความหลากหลาย (Diversity) เป็นการพิจารณาและวัดจากสัดส่วนการนำเสนอ มุมมองที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้านและครอบคลุม

อย่างไรก็ตามเมื่อจะทำการวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิเคราะห์พึงระมัดระวังใน 2 ประการ ดังนี้ (สุภางค์ จันทรวาณิช. 2547)

ประการแรก คือ เนื้อหาที่จะได้จากการวิเคราะห์เอกสารเป็นเนื้อหาตามที่มีอยู่ในเอกสาร ไม่ใช่เนื้อหาที่ผู้วิจัยเป็นผู้กำหนด นอกจากเอกสารนั้นจะเป็นเอกสารที่ผู้วิจัยขอให้ผู้อื่นเขียนขึ้นตามความประสงค์ของตน

ประการที่สอง คือ คุณลักษณะเฉพาะที่ผู้วิจัยจะบรรยายหรือวิเคราะห์ ควรเป็นคุณลักษณะที่ดึงขึ้นมาได้จากเอกสารมากกว่าเป็นการบรรยายหรือวิเคราะห์โดยมีกรอบแนวคิดทฤษฎีกำหนดไว้ล่วงหน้า ทั้งนี้กรอบแนวคิดเป็นเพียงสิ่งที่นำมาช่วยในการสร้างข้อสรุปหรือโยงข้อมูลที่ตั้งออกมาได้แล้วเท่านั้น มิเช่นนั้นการวิเคราะห์เนื้อหาจะไม่มีความเป็นภววิสัยและขาดความเป็นระบบ

จากที่กล่าวมาข้างต้น การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นเครื่องมือในการค้นหาคำตอบวัตถุประสงค์หลักของวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส) และคัดเลือกไว้สำหรับการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาศึกษาทั่วไป เนื่องจากการวิเคราะห์เนื้อหาเป็นวิธีการวิจัยที่สามารถช่วยวิเคราะห์ตัวสาระ หรือข้อความที่ถูกสื่อได้เป็นอย่างดี

7. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์รายการโทรทัศน์ด้านเทคนิค

ในการวิจัยครั้งนี้ นอกจากจะทำการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในรายการโทรทัศน์กับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปแล้ว ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์รายการโทรทัศน์ด้านเทคนิคประกอบด้วยว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งวัตถุประสงค์สำคัญของการประเมินรายการโทรทัศน์ด้านเทคนิคการผลิตเป็นไปเพื่อสำรวจความบกพร่องหรือข้อผิดพลาดในการผลิตรายการในตอนต่าง ๆ ทั้งนี้เกณฑ์ในการวิเคราะห์รายการโทรทัศน์ด้านเทคนิค ประกอบด้วย (สุทธิขัตติยะ; และ คนอื่นๆ. 2544: 26)

1. ความชัดเจนของเสียง
2. ความชัดเจนของภาพ
3. ความสอดคล้องกันระหว่างภาพและเสียง
4. ความต่อเนื่องหรือความราบรื่นของรายการ
5. ความสมจริงของผู้แสดง
6. การจัดมุกตลก
7. ความเหมาะสมของฉาก

8. การเชื่อมโยงวรรณกรรม/สารสนเทศ (Information) ที่เกี่ยวข้อง

สื่อการเรียนการสอนสามารถช่วยการเรียนการสอนของผู้สอนได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้สอนสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้มากขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้ผู้สอนมีแหล่งวิทยาการที่เป็นเนื้อหาที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายในการสอน และช่วยให้ผู้สอนสามารถควบคุมพฤติกรรมการเรียนรู้และสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนอีกด้วย สื่อการเรียนการสอนจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมหลาย ๆ รูปแบบ เช่น การใช้ศูนย์การเรียนรู้ การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน การสาธิต การแสดงนาฏ-การ เป็นต้น ตลอดจนช่วยให้ผู้สอนได้สอนตรงตามจุดมุ่งหมายการเรียนการสอน และยังช่วยในการขยายเนื้อหาที่เรียนทำให้การสอนง่ายขึ้น รวมไปถึงช่วยประหยัดเวลาในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนจะได้มีเวลาในการทำกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ถึงประโยชน์ของสื่อการเรียนการสอน และทำให้เรามองเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการใช้สื่อในการช่วยพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กมล เวียสุวรรณ; และ นิตยา เวียสุวรรณ. 2539)

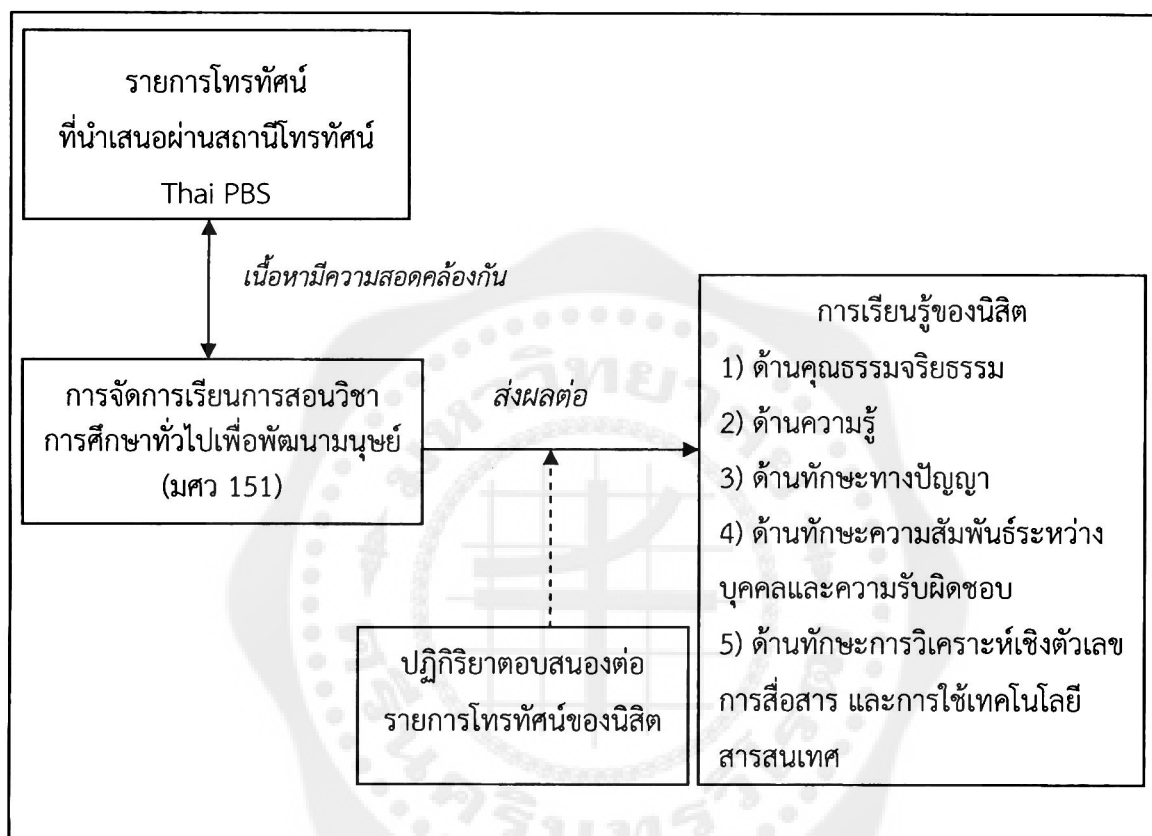
สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีพันธกิจหลักคือ จัดการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปให้กับนิสิตระดับปริญญาตรี ซึ่งนิสิตต้องเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไปทั้งหมด 30 หน่วย กิต มีจุดมุ่งหมายหลักคือให้ผู้เรียนได้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจ ธรรมชาติ ตนเอง ผู้อื่น และสังคม สามารถคิดอย่างมีเหตุผล มีทักษะสื่อสาร มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจ ตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมทั้งของไทย และนานาชาติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการ ดำเนินชีวิตและดำรงอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี ให้ผู้เรียนมีอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มี ปัญญาและความสามารถที่จะสร้างสรรค์ความรู้ มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น เป็นผู้ใฝ่หาความรู้ความจริง และสามารถคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ และให้ผู้เรียนรู้เท่าทันที่มาของความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ รวมทั้งการ เข้าถึงความรู้ที่มีความสัมพันธ์กับธรรมชาติ คน และสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และสุนทรียะในการ ดำรงชีวิต โดยในปีการศึกษา 2556 ได้เปิดรายวิชาศึกษาทั่วไปทั้งหมด 17 รายวิชา มีเนื้อหาครอบคลุมทั้ง กลุ่มวิชาภาษา กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี และกลุ่มวิชาศิลปศาสตร์

ความมุ่งหมายที่จะให้การจัดการเรียนการสอนห้องเรียนขนาดใหญ่มีประสิทธิภาพตามที่ได้ ตั้งเป้าหมายไว้ สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้จึงจัดหาสื่อประกอบการเรียนการสอนที่ดีและมีเนื้อหาที่ เกี่ยวข้องกับรายวิชามาใช้ประกอบในการเรียนการสอนแต่ละหัวข้อเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาที่ เรียนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งในปีการศึกษาที่ผ่านมาได้มีการคัดเลือกสื่อประกอบการเรียนการสอนมาใช้หลาย ประเภทด้วยกัน เช่น ภาพยนตร์ สารคดี คลิปวิดีโอ ฯลฯ และเพื่อให้การคัดเลือกสื่อประกอบการเรียน การสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้จึงได้มีการทำวิจัยเพื่อวิเคราะห์สื่อสาธารณะ สำหรับนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปครั้งนี้ขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้ได้สื่อประกอบการเรียน การสอนประเภทรายการโทรทัศน์ที่ดีและมีเนื้อหาที่มีความเหมาะสมมาใช้ประกอบการจัดการเรียน การสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2556 เป็นต้นไป

9. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและ แพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส)” ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษา ความสอดคล้องระหว่างรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่ง ประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส) กับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษา ทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ (มศว 151) ซึ่งหากมีความสอดคล้อง แสดงว่ารายการโทรทัศน์นั้นสามารถนำไปใช้ ประกอบการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ (มศว 151) ได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยยัง คาดว่ารายการโทรทัศน์ที่นำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนนั้นจะส่งผลทำให้นิสิตเกิดการเรียนรู้ตาม จุดมุ่งหมายของรายวิชาได้เป็นอย่างดี หากนิสิตมีปฏิริยาตอบสนองต่อรายการโทรทัศน์ในทางที่ดี คือ ให้ ความสนใจและชื่นชอบในรายการโทรทัศน์นั้นหรือกล่าวได้ว่ารายการโทรทัศน์นั้นสามารถดึงดูดใจผู้เรียน ได้ก็จะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนได้ผลดียิ่งขึ้นตามไปด้วย ประกอบกับหากผู้สอนมีการจัดการเรียน

การสอนที่เอื้อหรือสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ เช่น ผู้สอนมีการให้ความรู้เพิ่มเติม มีการเปิดโอกาสให้มีการสอบถามหรืออภิปรายในประเด็นที่เกี่ยวข้อง มีการทำกิจกรรมเพิ่มเติม ฯลฯ ก็จะเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของรายวิชานั้น ๆ ทั้งนี้กรอบแนวคิดในการวิจัย แสดงในภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

หมายเหตุ: ความหมายของสัญลักษณ์ที่แสดงในกรอบแนวคิดในการวิจัย

สัญลักษณ์ $\longleftrightarrow$ หมายถึง ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ระหว่างกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ (มศว 151)

สัญลักษณ์ $\longrightarrow$ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปโดยใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนส่งผลต่อการเรียนรู้ของนิสิตตามกรอบมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน

สัญลักษณ์ $--\rightarrow$ หมายถึง ปฏิกริยาตอบสนองต่อรายการโทรทัศน์ของนิสิตเป็นปัจจัยที่จะสนับสนุนให้การเรียนรู้ของนิสิตมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส) สำหรับใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ (มศว 151)” ผู้วิจัยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 1 คือ

ประชากรในการวิจัยสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 1 คือ

1) รายการเสนาเด็กห้าม ที่ออกอากาศในช่วงเดือนเมษายน 2555 – เดือนกันยายน 2555 มีทั้งหมด 26 ตอน

2) รายการรู้สู้ภัยพิบัติ ที่ออกอากาศในช่วงเดือนตุลาคม 2555 – เดือนกรกฎาคม 2556 มีทั้งหมด 34 ตอน

3) รายการเป็นอยู่คือ ที่ออกอากาศในช่วงเดือนมกราคม 2556 – เดือนกรกฎาคม 2556 มีทั้งหมด 27 ตอน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 1 คือ

1) รายการเสนาเด็กห้าม ที่ออกอากาศในช่วงเดือนเมษายน 2555 – เดือนกันยายน 2555 มีทั้งหมด 4 ตอน

2) รายการรู้สู้ภัยพิบัติ ที่ออกอากาศในช่วงเดือนตุลาคม 2555 – เดือนกรกฎาคม 2556 มีทั้งหมด 5 ตอน

3) รายการเป็นอยู่คือ ที่ออกอากาศในช่วงเดือนมกราคม 2556– เดือนกรกฎาคม 2556 มีทั้งหมด 17 ตอน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 2 คือ อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 3 คือ

ประชากรในการวิจัยสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 3 คือ นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 มีทั้งหมด 4,504 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 3 คือ นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) มีทั้งหมดจำนวน 111 คน มีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 3 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

ลำดับ	รายการ	ชื่อตอน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	เสวนาเด็กห่าม	ภาษาวิบัติ	54
2	รู้สึกละอาย	ประเมินสถานการณ์น้ำภาคกลาง	56
3	เป็นอยู่คือ	สุกชัย ปิติวุฒิ (ชานาวันหยด)	56

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ชุด ตามวัตถุประสงค์การวิจัย คือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 1 คือ แบบบันทึกข้อมูลรายการโทรทัศน์ ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดและแบบเลือกตอบหลายตัวเลือก (ภาคผนวก ก)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 2 คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์ (ภาคผนวก ข)
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 3 คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ (ภาคผนวก ค)

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ทำการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 3 ชุด ด้วยการตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญและคณะกรรมการโครงการวิจัย

4. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อทำการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านสถานีโทรทัศน์ช่อง Thai PBS ซึ่งคณะผู้วิจัยเลือก โดยมีกรอบในการวิเคราะห์ คือ วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ และมาตรฐานผลการเรียนรู้ระดับปริญญาตรีตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

2. วัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2 – 3 ใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย และคัดเลือกไว้สำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ซึ่งในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้จะใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาที่มีขั้นตอนของการวิเคราะห์ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกรอบในการวิเคราะห์ การวิจัยครั้งนี้พิจารณาจากวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป และจุดมุ่งหมายของรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์

ขั้นตอนที่ 2 นำจุดมุ่งหมายของรายวิชาแต่ละวิชามาคำหนดรหัส (Code) และให้ความหมายของรหัสให้ละเอียดที่สุด เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างรหัสที่กำหนดไว้กับเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ในรายการต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 ทำการวิเคราะห์รายการโทรทัศน์ โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 คัดเลือกรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์

3.2 นำรายการโทรทัศน์ที่ผู้วิจัยพิจารณาแล้วว่ามีเนื้อหาสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์มาดูรายการโทรทัศน์ที่ละรายการพร้อมทั้งพิจารณาว่า รายการโทรทัศน์นั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับรหัส (Code) ที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนที่ 2 หรือไม่ อย่างไร

ในขั้นตอนนี้ ควรมีการพิจารณาร่วมกันระหว่างนักวิจัยมากกว่า 1 ท่าน เพื่อร่วมกันพิจารณาและลงความเห็นว่ารหัสโทรทัศน์นั้นๆ มีเนื้อหาสอดคล้องกับรหัสที่กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 4 ทำการพิจารณาว่าเนื้อหาที่ได้รับจากการชมรายการโทรทัศน์นั้นจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในด้านใด จากมาตรฐานการเรียนรู้ของคุณวุฒิระดับปริญญาตรีทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข

ขั้นตอนที่ 5 สรุปผลการวิจัย

5.1 ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์ที่คัดเลือกไว้สำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์

5.2 คัดเลือกรายการโทรทัศน์สำหรับใช้จัดการเรียนการสอนในหัวข้อต่างๆ และศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์ที่คัดเลือกไว้สำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ “วิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส) และคัดเลือกไว้สำหรับใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ (มศว 151)”

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ที่มีเนื้อหาของรายการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ (มศว 151) มาทำการวิเคราะห์ ทั้งหมด 3 รายการด้วยกัน คือ รายการเสนาเด็กห้าม รายการรู้สู้ภัยพิบัติ และรายการเป็น อยู่ คือ รายการดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 4 สรุปรายละเอียดและประเภทของรายการที่นำมาวิเคราะห์

ลำดับที่	รายการ	รายละเอียดของรายการ	ประเภทรายการ	จำนวนตอนที่ทำการวิเคราะห์
1	เสวนาเด็กห้าม	ว่าไรตี้ทอล์คของวัยรุ่นยุคใหม่ ที่จะถกประเด็นสังคมกันแบบห้ามได้ใจ ทั้งยังอัดแน่นสาระไว้ในสไตลส์วัยรุ่น เป็นรายการเสวนาพูดคุยแบบห้ามๆของเด็กธรรมดาที่ไม่ธรรมดาในประเด็นที่น่าสนใจของสังคมในทุกมิติ เพราะพวกเขาคือเหล่าเด็กวัยรุ่นนักขบขันผู้มีคำถามมากมายต่อสิ่งต่างๆรอบตัว และที่สำคัญคือพวกเขาอยากสะกิดโลก แม้ผู้ใหญ่หลายคนมองว่าความคิดของพวกเขาอาจไม่แข็งแรงนัก เนื่องจากยังเป็นเด็กที่ต้องเรียนรู้อะไรมากมายบนโลกใบนี้ บางครั้งอาจไม่ตกผลึกทางความคิดอย่างสมบูรณ์ แต่สิ่งเหล่านี้ก็กลับมีคุณค่า เพราะนอกจากเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่มวัยรุ่นแล้ว ยังเป็นการสะท้อนมุมมองของพวกเขาที่บรรดาผู้ใหญ่ต้องสะกิดใจทบทวนและคิดตาม	รายการเก่า	26

ตาราง 4 สรุปรายละเอียดและประเภทของรายการที่นำมาวิเคราะห์ (ต่อ)

ลำดับที่	รายการ	รายละเอียดของรายการ	ประเภทรายการ	จำนวนตอนที่ทำการวิเคราะห์
2	รัฐภัยพิบัติ	รายการสารคดีเชิงข่าวนำเสนอเนื้อหาข่าวสารด้านภัยพิบัติ เตือนภัย พยากรณ์เหตุการณ์ สร้างองค์ความรู้ในด้านการรับมือภัยพิบัติให้แก่ประชาชน และสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการภัยพิบัติให้กับชุมชนและท้องถิ่นต่างๆทั่วประเทศ รวมทั้งตรวจสอบการใช้งบประมาณและนโยบายการจัดการภัยพิบัติของรัฐบาลและหน่วยงานต่างๆ โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านภัยพิบัติร่วมวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งจากการลงสำรวจพื้นที่จริงและการนำเสนอด้วยภาพกราฟฟิคอธิบายข้อมูลที่เข้าใจง่าย ที่จะทำให้ผู้ชมรู้อย่างรอบด้านและปรับตัวรับมือกับภัยพิบัติได้อย่างเท่าทัน	ข่าว	34
3	เป็น อยู่ คือ	นำเสนอแรงบันดาลใจในการใช้ชีวิต ด้วยการพาผู้ชมไปดูในสิ่งที่เขาเป็นไปเห็นในสิ่งที่เขาอยู่ และไปรู้ว่าอะไรคือความสุขในการใช้ชีวิตของคนคนหนึ่ง ที่มีมุมนิด มุมบ้าน และมุมชีวิต ที่น่าสนใจ เพื่อที่จะได้รู้และรับแรงบันดาลใจดีๆ ในการใช้ชีวิต รวมถึงได้เลือกหยิบบางมุมนิด มุมบ้าน และมุมของชีวิต มาปรับใช้กับความ เป็น อยู่ คือ ของตัวเอง	สาระบันเทิง	27

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่ารายการเสวนาเด็กห้ามเป็นรายการประเภทรายการเก่าที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอว่าไรต์ทอล์คของวัยรุ่นยุคใหม่ ที่จะถูกประเด็นสังคมกันแบบห้ามได้ใจ ทั้งยังอัดแน่นสาระไว้ในสไลด์วัยรุ่น เป็นรายการเสวนาพูดคุยแบบห้ามๆของเด็กธรรมดาที่ไม่ธรรมดาในประเด็นที่น่าสนใจของสังคมในทุกมิติ เพราะพวกเขาคือเหล่าเด็กวัยรุ่นนักขบถผู้มีคำถามมากมายต่อสิ่งต่างๆรอบตัว และที่สำคัญคือพวกเขาอยากสะกิดโลก แม้ผู้ใหญ่หลายคนมองว่าความคิดของพวกเขาอาจไม่แข็งแรงนัก เนื่องจากยังเป็นเด็กที่ต้องเรียนรู้อะไรมากมายบนโลกใบนี้ บางครั้งอาจไม่ตกผลึกทางความคิด

อย่างสมบูรณ์ แต่สิ่งเหล่านี้กลับมีคุณค่า เพราะนอกจากเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่มวัยรุ่นแล้ว ยังเป็นการสะท้อนมุมมองของพวกเขายังมีเหตุผลที่ผู้ใหญ่ต้องสะกิดใจทบทวนและคิดตาม มีการนำมาวิเคราะห์ทั้งหมด จำนวน 26 ตอน

รายการรัฐภัยพิบัติ เป็นรายการประเภทรายการข่าวที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอเนื้อหาข่าวสารด้านภัยพิบัติ เตือนภัย พยากรณ์เหตุการณ์ สร้างองค์ความรู้ในด้านการรับมือภัยพิบัติให้แก่ประชาชน และสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันและจัดการภัยพิบัติให้กับชุมชนและท้องถิ่นต่างๆทั่วประเทศ รวมทั้งตรวจสอบการใช้งบประมาณและนโยบายการจัดการภัยพิบัติของรัฐบาลและหน่วยงานต่างๆ โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านภัยพิบัติร่วมวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งจากการลงสำรวจพื้นที่จริงและการนำเสนอด้วยภาพกราฟฟิคอธิบายข้อมูลที่เข้าใจง่าย ที่จะทำให้ผู้ชมรู้อย่างรอบด้าน และปรับตัวรับมือกับภัยพิบัติได้อย่างเท่าทัน มีการนำมาวิเคราะห์ทั้งหมดจำนวน 34 ตอน

รายการเป็นอยู่คือ เป็นรายการประเภทรายการสารบันเทิงที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอแรงบันดาลใจในการใช้ชีวิต ด้วยการพาผู้ชมไปดูในสิ่งที่เขาเป็น ไปเห็นในสิ่งที่เขาอยู่ และไปรู้ว่าอะไรคือความสุขในการใช้ชีวิตของคนคนหนึ่ง ที่มีมุมคิด มุมบ้าน และมุมชีวิต ที่น่าสนใจ เพื่อที่จะได้รู้และรับแรงบันดาลใจดีๆ ในการใช้ชีวิต รวมถึงได้เลือกหยิบบางมุมคิด มุมบ้าน และมุมของชีวิต มาปรับใช้กับความ เป็น อยู่ คือ ของตัวเอง มีการนำมาวิเคราะห์ทั้งหมดจำนวน 27 ตอน

ในลำดับต่อไปผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านสถานีไทยพีบีเอสดังกล่าว โดยแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อคือ ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหารายการโทรทัศน์กับจุดประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ และผลการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิปริญญาตรี 5 ด้าน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหารายการโทรทัศน์กับจุดประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์

ตาราง 5 จำนวน และร้อยละของรายการโทรทัศน์ที่สอดคล้องกับรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์

ลำดับที่	รายการ	จำนวนตอน	สอดคล้องกับรายวิชา	
		ทั้งหมด	จำนวน (ตอน)	ร้อยละ
1	เสวนาเด็กห้าม	26	4	15.38
2	รัฐภัยพิบัติ	34	5	14.70
3	เป็น อยู่ คือ	27	17	62.96
	รวม	87	26	29.88

จากตาราง 5 แสดงให้เห็นว่ารายการเสวนาเด็กห่าม มีจำนวนทั้งสิ้น 26 ตอน สอดคล้องกับ รายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ จำนวน 4 ตอน (ร้อยละ 16.38) รายการรู้สู้ภัยพิบัติ มีจำนวนทั้งสิ้น 34 ตอน สอดคล้องกับรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ จำนวน 5 ตอน (ร้อยละ 14.70) และรายการเป็น อยู่ คือ มีจำนวนทั้งสิ้น 27 ตอน สอดคล้องกับรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ จำนวน 17 ตอน (ร้อยละ 62.96)

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของเนื้อหารายการโทรทัศน์จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ (n = 26 ตอน)

วัตถุประสงค์ของรายวิชา มศว 151	จำนวน (ตอน)	ร้อยละ
ข้อที่ 1 ผู้เรียนเข้าใจความหมาย ความสำคัญ และคุณค่า ของ วิชาศึกษาทั่วไป ทั้งทางด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และ วิทยาศาสตร์ ที่มีต่อการพัฒนามนุษย์	2	7.70
ข้อที่ 2 เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพในการรับรู้ การสื่อสาร และการแสวงหาความรู้	11	42.30
ข้อที่ 3 เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อย่างต่อเนื่อง	-	-
ข้อที่ 4 เพื่อพัฒนาจิตใจ และเชาว์ปัญญาของผู้เรียน ให้สามารถ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และแสวงหาแนวทางในการแก้ปัญหาได้ อย่างมีวิจารณญาณ	12	46.20
ข้อที่ 5 เพื่อให้ผู้เรียนเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ	1	3.80

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่าเนื้อหารายการโทรทัศน์มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์รายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ข้อที่ 4 เพื่อพัฒนาจิตใจและเชาว์ปัญญาของผู้เรียนให้สามารถคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และแสวงหาแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างมีวิจารณญาณมากที่สุด จำนวน 12 ตอน (ร้อยละ 46.20) รองลงมา คือ ข้อที่ 2 เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพในการรับรู้ การสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ จำนวน 11 ตอน (ร้อยละ 42.30) และข้อที่ 1 เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความหมาย ความสำคัญ และคุณค่าของวิชาศึกษาทั่วไปทั้งทางด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ที่มีต่อการพัฒนามนุษย์ จำนวน 2 ตอน (ร้อยละ 7.70) ตามลำดับ

ตาราง 7 จำนวน และร้อยละของเนื้อหารายการโทรทัศน์จำแนกตามหัวข้อที่เรียนในรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ (n = 26 ตอน)

หัวข้อที่เรียนของรายวิชา มศว 151	จำนวน (ตอน)	ร้อยละ
ข้อที่ 1 ประวัติความเป็นมาและ ความสำคัญของวิชาศึกษาทั่วไป	-	-
ข้อที่ 2 การสร้างแรงบันดาลใจในการเป็นบัณฑิต	1	3.84
ข้อที่ 3 พัฒนาอย่างไรจะได้คนเต็มคน	-	-
ข้อที่ 4 การทำโครงการจิตอาสาโดยยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	-	-
ข้อที่ 5 ความสำคัญและคุณค่าของศิลปศาสตร์ในฐานะเป็นวิชาพื้นฐาน	-	-
ข้อที่ 6 ศิลปศาสตร์มองโดยความสัมพันธ์กับวิชาชีพและวิชาเฉพาะต่างๆ	2	7.70
ข้อที่ 7 ศิลปศาสตร์มองโดยความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งที่มนุษย์เกี่ยวข้องเพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ด้วยดี	8	30.76
ข้อที่ 8 ศิลปศาสตร์มองโดยสัมพันธ์กับกาลเวลายุคสมัยและความเปลี่ยนแปลง	2	7.70
ข้อที่ 9 ศิลปศาสตร์มองในแง่เทศะ	-	-
ข้อที่ 10 ศิลปศาสตร์ มองในแง่การพัฒนาศักยภาพของมนุษย์	11	42.30
ข้อที่ 11 ศิลปศาสตร์มองในแง่การพัฒนาปัญญาที่เป็นแกนของการพัฒนาศักยภาพ และการเข้าถึงอิสรภาพ	2	7.70
ข้อที่ 12 การนำเสนอโครงการ และประเมินโครงการด้วยกระบวนการสะท้อนคิด	-	-
ข้อที่ 13 การอ่านหนังสือนอกเวลา “มันสมอง”	-	-

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่าเนื้อหารายการโทรทัศน์มีความสอดคล้องกับหัวข้อที่เรียนในรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ โดยพบว่ามี ความสอดคล้องกับข้อที่ 10 เรื่องศิลปศาสตร์มองในแง่การพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ มากที่สุด จำนวน 11 ตอน (ร้อยละ 42.30) รองลงมาคือ ข้อที่ 7 เรื่องศิลปศาสตร์มองโดยความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งที่มนุษย์เกี่ยวข้องเพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ด้วยดี จำนวน 8 ตอน (ร้อยละ 30.76) และข้อที่ 6 เรื่องศิลปศาสตร์มองโดยความสัมพันธ์กับวิชาชีพและวิชาเฉพาะต่างๆ จำนวน 2 ตอน (ร้อยละ 7.70) ข้อที่ 8 เรื่องศิลปศาสตร์มองโดยสัมพันธ์กับกาลเวลายุคสมัยและความเปลี่ยนแปลง จำนวน 2 ตอน (ร้อยละ 7.70) ข้อที่ 11 เรื่องศิลปศาสตร์มองในแง่การพัฒนาปัญญา ที่เป็นแกนของการพัฒนาศักยภาพ และการเข้าถึงอิสรภาพ ตามลำดับจำนวน 2 ตอน (ร้อยละ 7.70)

1.2 ผลการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากรายการโทรทัศน์ตามจุดมุ่งหมายรายวิชาและกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 5 ด้าน

ตาราง 8 จำนวน และร้อยละของเนื้อหารายการโทรทัศน์จำแนกตามผลการเรียนรู้ 3 ด้าน (n = 26 ตอน)

กรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี	จำนวน (ตอน)	ร้อยละ
ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain)	9	34.61
ด้านจิตพิสัย (Affective Domain)	17	65.40
ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain)	-	-

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่าเนื้อหารายการโทรทัศน์สามารถนำไปพัฒนาผลการเรียนรู้ได้ โดยพบว่าสามารถนำมาใช้พัฒนาผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) ได้มากที่สุด จำนวน 17 ตอน (ร้อยละ 65.40) รองลงมาคือด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) จำนวน 9 ตอน (ร้อยละ 34.61) ให้กับนิสิตปริญญาตรีได้

ตาราง 9 จำนวน และร้อยละของเนื้อหารายการโทรทัศน์จำแนกตามกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี (มคอ.) 5 ด้าน (n = 26 ตอน)

กรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี (มคอ.)	จำนวน (ตอน)	ร้อยละ
ด้านคุณธรรมจริยธรรม	13	50
ด้านความรู้	-	-
ด้านทักษะทางปัญญา	13	50
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	-	-
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	-	-

จากตาราง 9 แสดงให้เห็นว่าเนื้อหารายการโทรทัศน์สามารถนำมาใช้พัฒนาผลการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของรายวิชาและกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ (มคอ.) ได้ โดยพบว่าสามารถนำมาพัฒนาผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม 13 ตอน (ร้อยละ 50) และด้านทักษะทางปัญญา จำนวน 13 ตอน (ร้อยละ 50)

ตาราง 10 สรุปความสอดคล้องระหว่างรายการโทรทัศน์กับหัวข้อที่เรียนในรายวิชา ผลการเรียนรู้ 3 ด้าน และมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 5 ด้าน
หมายเหตุ: สัญลักษณ์ที่อยู่ในตาราง 7 ใช้สัญลักษณ์เดียวกับตารางข้างล่างนี้

หัวข้อที่เรียนในรายวิชา	ข้อที่ 1 ประวัติความเป็นมาและ ความสำคัญของวิชาศึกษาทั่วไป ข้อที่ 2 การสร้างแรงบันดาลใจในการเป็นบัณฑิต ข้อที่ 3 พัฒนาอย่างไรจะได้คนเต็มคน ข้อที่ 4 การทำโครงการจิตอาสาโดยยึดหลักแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ข้อที่ 5 ความสำคัญและคุณค่าของศิลปศาสตร์ในฐานะเป็นวิชาพื้นฐาน ข้อที่ 6 ศิลปศาสตร์มองโดยความสัมพันธ์กับวิชาชีพและวิชาเฉพาะต่างๆ ข้อที่ 7 ศิลปศาสตร์มองโดยความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งที่มีมนุษย์เกี่ยวข้องเพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ด้วยดี ข้อที่ 8 ศิลปศาสตร์มองโดยสัมพันธ์กับกาลเวลายุคสมัยและความเปลี่ยนแปลง ข้อที่ 9 ศิลปศาสตร์มองในแง่ทะเลาะ ข้อที่ 10 ศิลปศาสตร์ มองในแง่การพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ ข้อที่ 11 ศิลปศาสตร์มองในแง่การพัฒนาปัญญาที่เป็นแกนของการพัฒนาศักยภาพ และการเข้าถึงอิสรภาพ ข้อที่ 12 การนำเสนอโครงงาน และประเมินโครงงานด้วยกระบวนการสะท้อนคิด ข้อที่ 13 การอ่านหนังสือนอกเวลา “มันสมอง”
ผลการเรียนรู้ 3 ด้าน	ข้อที่ 1 กลุ่มพุทธิพิสัย(Cognitive Domain) ด้านสมองหรือความนึกคิด ข้อที่ 2 กลุ่มจิตพิสัย(Affective Domain) ด้านจิตใจหรือความรู้สึก (Affective Domain) ข้อที่ 3 กลุ่มทักษะพิสัย(Psychomotor Domain) ด้านการปฏิบัติหรือการเคลื่อนไหว
กรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 5 ด้าน	ข้อที่ 1 ด้านคุณธรรมจริยธรรม ข้อที่ 2 ด้านความรู้ ข้อที่ 3 ด้านทักษะทางปัญญา ข้อที่ 4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ข้อที่ 5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ตาราง 11 สรุปความสอดคล้องระหว่างรายการโทรทัศน์กับหัวข้อที่เรียนในรายวิชา ผลการเรียนรู้ 3 ด้าน และมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 5 ด้าน

ลำดับ	ชื่อตอนโทรทัศน์	ความสอดคล้อง			พฤติกรรม/สถานการณ์ที่คาดว่าจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้
		หัวข้อที่เรียนในรายวิชา	ผลการเรียนรู้ 3 ด้าน	ผลการเรียนรู้ตามกรอบ มคอ. (ปริญญาตรี)	
1	สุริยะ อัมพันศิริรัตน์ (รูปแบบของความรู้สึก)	10	2	3	- การทำงานหรือออกแบบงานตามประโยชน์การใช้สอยเป็นหลักไม่ได้ทำงานเพราะคำนึงถึงเงินเป็นเป้าหมาย - ใส่อารมณ์และความรู้สึกเข้าไปในงานที่ทำด้วยความตั้งใจ
2	อรชร บุญหลง	6	2	3	- มีการใช้ชีวิตแบบรับผิดชอบต่อสังคม ทำประโยชน์ให้กับสังคม - ค้นหาความชอบของตนเองเข้าใจตนเองว่าชอบชีวิตแบบไหนและดำเนินชีวิตตามนั้นโดยไม่ทำให้ใครเดือดร้อน
3	สุภชัย ปิตุติ (ชวานาวันหยุด)	6	2	3	- มีจิตอาสา โดยคิดช่วยเหลือชวานาด้วยการออกไปเป็นชวานาวันหยุด - เรียนรู้วิธีการปลูกข้าวอย่างจริงจัง ทั้งจากการศึกษาด้วยตัวเองและออกไปหาความรู้จากผู้รู้ รวมทั้งการลงพื้นที่เพื่อไปศึกษากับชวานาจริงๆ - ไม่มุ่งขายอุปกรณ์การเกษตรอย่างเดียว แต่ดูว่าอุปกรณ์ที่จะเอาไปขายมีประโยชน์มากน้อยกับชวานาตามความจริง

ตาราง 11 สรุปความสอดคล้องระหว่างรายการโทรทัศน์กับหัวข้อที่เรียนในรายวิชา ผลการเรียนรู้ 3 ด้าน และมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 5 ด้าน (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อตอนโทรทัศน์	ความสอดคล้อง			พฤติกรรม/สถานการณ์ที่คาดว่าจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้
		หัวข้อที่เรียนในรายวิชา	ผลการเรียนรู้ 3 ด้าน	ผลการเรียนรู้ตามกรอบ มคอ. (ปริญญาตรี)	
4	นพ.รังสฤษฎ์ กาญจนวณิชช์ (ตอนที่ 1)	7	2	1	- ทำงานด้วยความตั้งใจแม้เป็นงานที่เหนื่อยยากก็ไม่ย่อท้อ เพราะอยากใช้ความรู้ที่ตนมี รักษาคนไข้ให้ดีที่สุด - มีการพูดคุยกับคนไข้อย่างละเอียดและใกล้ชิด
5	นพ.รังสฤษฎ์ กาญจนวณิชช์ (ตอนที่ 2)	7	2	1	- คุณหมอใช้เวลาว่างรักษาคนไข้ ไม่ได้เปิดคลินิกเอกชนเพื่อหารายได้เสริม เนื่องจากเงินไม่ได้เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด - คุณหมอมีความสนใจในงานด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติ จึงมีการค้นหาความรู้ในเรื่องธรรมชาติวิทยาอย่างลึกซึ้ง และทุ่มเท เป็นคนที่ทำอะไรก็ลงมือทำอย่างจริงจัง
6	ปรพล ทองขุนิตย์	10	2	1	- รับผิดชอบงานที่ทำอย่างสุดความสามารถ ถึงจะเป็นช่างซ่อมรถเก่า แต่ก็สามารถซ่อมรถได้ทุกส่วนจนกลับมาวิ่งใหม่ได้เสมอ

ตาราง 11 สรุปความสอดคล้องระหว่างรายการโทรทัศน์กับหัวข้อที่เรียนในรายวิชา ผลการเรียนรู้ 3 ด้าน และมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 5 ด้าน (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อตอน โทรทัศน์	ความสอดคล้อง			พฤติกรรม/สถานการณ์ที่คาดว่าจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้
		หัวข้อที่ เรียนใน รายวิชา	ผลการ เรียนรู้ 3 ด้าน	ผลการเรียนรู้ ตามกรอบ มคอ. (ปริญญาตรี)	
7	กัญญารัตน์ โมษะวิสุทธิ์	7	2	1	- เมื่อไปดำน้ำซึ่งเป็นกิจกรรมที่ชอบก็จะคอยช่วยเก็บขยะที่มีในทะเลไปด้วย - นำขยะที่เก็บมาได้มาประดิษฐ์เป็นของใช้ภายในบ้าน ของสะสมรวมทั้งงานศิลปะด้วย
8	ณัฏฐา รักษ์ชนะ	2	2	1	- ใช้การทำงานเป็นแนวทางในการค้นหา และศึกษาตนเองเพื่อให้เข้าใจตนเองได้เป็นอย่างดี - ใส่ใจบุคคลรอบข้างอย่างดี
9	โตมร ศุขปรีชา	10	2	1	- มีการตั้งคำถามในเรื่องที่สงสัยอยู่เสมอ ไม่เชื่ออะไรง่ายๆ หรือเชื่อตามที่มีคนกล่าวอ้างอยู่แล้ว แต่จะหาข้อมูลรวมทั้งตรวจสอบทุกเรื่องราวที่ตนสนใจด้วยตนเองอยู่เสมอ - รักธรรมชาติโดยมีการแสดงออกด้วยการใช้จักรยานเป็นพาหนะหลักของการเดินทางในเมือง

ตาราง 11 สรุปความสอดคล้องระหว่างรายการโทรทัศน์กับหัวข้อที่เรียนในรายวิชา ผลการเรียนรู้ 3 ด้าน และมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 5 ด้าน (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อตอน โทรทัศน์	ความสอดคล้อง			พฤติกรรม/สถานการณ์ที่คาดว่าจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้
		หัวข้อที่ เรียนใน รายวิชา	ผลการ เรียนรู้ 3 ด้าน	ผลการเรียนรู้ ตามกรอบ มคอ. (ปริญญาตรี)	
10	คามิน เลิศชัย ประเสริฐ (ตอนที่ 1)	10	2	1	- มีชีวิตอยู่กับปัจจุบัน ทำปัจจุบันให้ดีที่สุด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการทำงานศิลปะหรือการใช้ชีวิตในปัจจุบัน
11	คามิน เลิศชัย ประเสริฐ (ตอนที่ 2)	8	2	1	- การทำงานเป็นชีวิตของคนทำงาน ดังนั้นไม่ว่าจะทำงานอะไร การทำงานนั้นก็คือชีวิตของบุคคลนั้นด้วย จึงต้องเคารพในงานที่ตนเองทำ ไม่ว่าจะเป็นงานอะไรก็ตาม
12	สมพล รุ่งพาณิชย์ (เพราะชีวิต เป็นเรื่อง เพราะๆ)	10	2	1	- รู้จักตนเองเป็นอย่างดีว่าชอบอะไร สนใจในงานแบบไหน - มุ่งมั่นที่จะทำความฝันให้เป็นจริง ไม่ย่อท้อ แม้จะเจออุปสรรคมากมาย - มีการชวนชวนหาความรู้ให้ตนเองอย่างต่อเนื่อง
13	นวพล ธารรัตน์ฤทธิ์ กับการหา เรื่องใส่ตัว	11	1	3	- กล้าที่จะลองสิ่งใหม่ๆในการทำงานโดยไม่กลัวว่าจะล้มเหลว - ไม่หลงตัวเอง ไม่คิดว่างานของเราดีที่สุดไม่มีจุดบกพร่อง

ตาราง 11 สรุปความสอดคล้องระหว่างรายการโทรทัศน์กับหัวข้อที่เรียนในรายวิชา ผลการเรียนรู้
3 ด้าน และมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 5 ด้าน (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อตอน โทรทัศน์	ความสอดคล้อง			พฤติกรรม/สถานการณ์ที่คาดว่าจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้
		หัวข้อที่ เรียนใน รายวิชา	ผลการ เรียนรู้ 3 ด้าน	ผลการเรียนรู้ ตามกรอบ มคอ. (ปริญญาตรี)	
14	ปิยชาติ ไตรถาวร (อะไรก็ช่าง)	10	2	1	- ทุ่มเกี่ยวกับการทำงาน ไม่เพียงแต่ ต้องลงมือลงแรงในการทำงาน เท่านั้นแต่ยังต้องใช้ใจในการ ทำงานด้วย
15	ทีปกร วุฒิปิทยามงคล	10	2	1	- ใช้ชีวิตอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนและทำตาม ระบบนั้น
16	ลี อายุ จือปา (ตอนที่ 1)	10	2	1	- ไม่ลืมว่าตนเองเป็นชาว อาข่าและไม่อายในชาติกำเนิด ของตน - มีการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง อยู่เสมอ
17	ลี อายุ จือปา (ตอนที่ 2)	10	2	3	- นำความรู้ที่ตนเองมีมาพัฒนาสิ่ง ที่อยู่ใกล้ตัว(กาแฟ) เพื่อให้คนใน ชุมชนสามารถดำรงชีวิตอยู่ด้วย ตนเองได้เป็นอย่างดี - ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ ไม่หยุด นิ่ง - ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก
18	ประเมิน สถานการณ์น้ำ ภาคกลาง	7	1	3	- มีการศึกษาการแก้ปัญหาการ จัดสรรน้ำเพื่อใช้ในการเกษตรทั้ง ของจังหวัดสุพรรณบุรี และ จังหวัดชัยนาท เพื่อนำวิธีการ แก้ปัญหามาศึกษาและ

เปรียบเทียบกัน

ตาราง 11 สรุปความสอดคล้องระหว่างรายการโทรทัศน์กับหัวข้อที่เรียนในรายวิชา ผลการเรียนรู้ 3 ด้าน และกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 5 ด้าน (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อตอนโทรทัศน์	ความสอดคล้อง			พฤติกรรม/สถานการณ์ที่คาดว่าจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้
		หัวข้อที่เรียนในรายวิชา	ผลการเรียนรู้ 3 ด้าน	ผลการเรียนรู้ตามกรอบ มคอ. (ปริญญาตรี)	
19	แหล่งเรียนรู้ Storm Surge ที่หมู่บ้านรางจันทร์ จ.สมุทรสาคร	10	1	3	- มีการศึกษาเรียนรู้กับแหล่งการเรียนรู้ Storm Surge เพื่อให้เข้าใจสถานการณ์ในปัจจุบัน รวมทั้งการรับมือหรือการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย
20	หมู่บ้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเฉลิมพระเกียรติ ร.9 จ.สมุทรสงคราม	10	1	3	- ได้ติดตามชมชีวิตของชาวประมงริมแม่น้ำที่ใช้ชีวิตแบบอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการประกอบอาชีพโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมสามารถทำควบคู่กันไปได้
21	ประเพณีสถานการณ์น้ำภาคกลาง	7	1	3	- มีการศึกษาปัญหาภัยแล้งในภาคอีสานหลายๆ จังหวัด โดยนำแต่ละสถานการณ์มาวิเคราะห์ถึงปัญหา สาเหตุที่เกิดขึ้น รวมทั้งวิธีการแก้ไขปัญหา เพื่อศึกษาหาวิธีการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมในแต่ละที่ต่อไป
22	สาเหตุการเกิดหมอกควันในภาคเหนือ	7	1	3	- มีการรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์สาเหตุการเกิดหมอกควันในภาคเหนือ

ตาราง 11 สรุปความสอดคล้องระหว่างรายการโทรทัศน์กับหัวข้อที่เรียนในรายวิชา ผลการเรียนรู้ 3 ด้าน และมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 5 ด้าน (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อตอน โทรทัศน์	ความสอดคล้อง			พฤติกรรม/สถานการณ์ที่คาดว่าจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้
		หัวข้อที่ เรียนใน รายวิชา	ผลการ เรียนรู้ 3 ด้าน	ผลการเรียนรู้ ตามกรอบ มคอ. (ปริญญาตรี)	
23	ภาษาวิบัติ	8	1	3	- วัยรุ่นสามารถค้นหาข้อเท็จจริงในเรื่องความสั่นไหวของภาษาที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณได้ โดยสามารถทำความเข้าใจ วิเคราะห์และประเมินข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ พร้อมทั้งสามารถให้แง่คิดต่อกรณีที่เกิดขึ้นและสามารถชี้ประเด็นให้เห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงของภาษานั้นมีมาทุกยุคทุกสมัย ผู้ใหญ่ไม่ควรจะโทษเด็กแต่เพียงอย่างเดียวว่าเป็นผู้ทำให้ภาษาวิบัติ
24	โฆษณาชวน (อย่ามา) เชื่อ	7	1	3	- เมื่อวัยรุ่นดูโฆษณาแล้วไม่หลงเชื่อตามโฆษณาทั้งหมด และสามารถคิดวิเคราะห์ได้ว่าโฆษณาในปัจจุบันไม่ได้ให้ข้อมูลตามความเป็นจริงแต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังแอบซ่อนข้อมูลบางอย่างไว้ ซึ่งไม่ควรเชื่อและทำตามหรือเสียเงินซื้อโดยไม่ได้ไตร่ตรองก่อน

ตาราง 11 สรุปความสอดคล้องระหว่างรายการโทรทัศน์กับหัวข้อที่เรียนในรายวิชา ผลการเรียนรู้ 3 ด้าน และมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 5 ด้าน (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อตอน โทรทัศน์	ความสอดคล้อง			พฤติกรรม/สถานการณ์ที่คาดว่าจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้
		หัวข้อที่ เรียนใน รายวิชา	ผลการ เรียนรู้ 3 ด้าน	ผลการเรียนรู้ ตามกรอบ มคอ. (ปริญญาตรี)	
25	วัยรุ่นุ่นเทค (เทคโนโลยี)	7	1	3	- มีการหาข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ว่าเทคโนโลยีมีประโยชน์และมีโทษอย่างไร ถ้าวัยรุ่นใช้อย่างไม่ระมัดระวัง
26	บ้าแบรนด์ แสดงด้อพ	11	2	1	- มีการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ให้เห็นข้อดี ข้อเสียของการใช้ของแบรนด์เนม ซึ่งเป็นการอภิปรายโดยใช้เหตุผลมาหักล้างกัน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการ

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการเสวนาเด็กห่าม (n = 4 ตอน)

ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน ที่มีต่อเทคนิคการผลิต	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
1. ความชัดเจนของเสียง	5.00	.00	ดีมากที่สุด
2. ความชัดเจนของภาพ	5.00	.00	ดีมากที่สุด
3. ความสอดคล้องกันระหว่างภาพและเสียง	5.00	.00	ดีมากที่สุด
4. ความต่อเนื่องหรือความราบรื่นของรายการ	5.00	.00	ดีมากที่สุด
5. ความสมจริงของผู้แสดง	4.25	.96	ดีมาก
6. การจัดมุกตลก	5.00	.00	ดีมากที่สุด
7. ความเหมาะสมของฉาก	4.75	.50	ดีมากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.86	.12	ดีมากที่สุด

จากตาราง 12 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการเสวนาเด็กห้าม ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการเสวนาเด็กห้าม เกือบทุกด้านอยู่ในระดับดีมากที่สุด ยกเว้นด้านความสมจริงของผู้แสดงอยู่ในระดับดีมาก

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของการประเมินเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์รายการรู้สู้ภัยพิบัติ (n = 5 ตอน)

ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน ที่มีต่อเทคนิคการผลิต	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
1. ความชัดเจนของเสียง	5.00	.00	ดีมากที่สุด
2. ความชัดเจนของภาพ	5.00	.00	ดีมากที่สุด
3. ความสอดคล้องกันระหว่างภาพและเสียง	5.00	.00	ดีมากที่สุด
4. ความต่อเนื่องหรือความราบรื่นของรายการ	5.00	.00	ดีมากที่สุด
5. ความสมจริงของผู้แสดง	5.00	.00	ดีมากที่สุด
6. การจัดมุกตลก	5.00	.00	ดีมากที่สุด
7. ความเหมาะสมของฉาก	5.00	.00	ดีมากที่สุด
รวมเฉลี่ย	5.00	.00	ดีมากที่สุด

จากตาราง 13 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการรู้สู้ภัยพิบัติ ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการรู้สู้ภัยพิบัติอยู่ในระดับดีมากที่สุดทุกด้าน

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของการประเมินเทคนิคการผลิต
รายการโทรทัศน์รายการเป็น อยู่ คือ

ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอน ที่มีต่อเทคนิคการผลิต	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
1. ความชัดเจนของเสียง	5.00	.00	ดีมากที่สุด
2. ความชัดเจนของภาพ	5.00	.00	ดีมากที่สุด
3. ความสอดคล้องกันระหว่างภาพและเสียง	5.00	.00	ดีมากที่สุด
4. ความต่อเนื่อง/ความราบรื่นของรายการ	5.00	.00	ดีมากที่สุด
5. ความสมจริงของผู้แสดง	5.00	.00	ดีมากที่สุด
6. การจัดมุกตลก	5.00	.00	ดีมากที่สุด
7. ความเหมาะสมของฉาก	5.00	.00	ดีมากที่สุด
รวมเฉลี่ย	5.00	.00	ดีมากที่สุด

จากตาราง 14 พบว่าผลการประเมินเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์รายการเป็นอยู่คือ
อยู่ในระดับดีมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอาจารย์ผู้สอนมีความ
คิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการเป็นอยู่คืออยู่ในระดับดีมากที่สุดทุกด้าน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน วิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์

3.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการเสวนาเด็กห้าม

3.1.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการเสวนาเด็กห้าม ตอนภาษาวิบัติ

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการ
เสวนาเด็กห้าม ตอนภาษาวิบัติ (จำนวนนิสิต 54 คน)

ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
1. เนื้อหาของสื่อที่ใช้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน	4.37	.53	ดีมาก
2. เนื้อหาของสื่อที่ใช้มีความน่าสนใจ	4.26	.62	ดีมาก
3. เนื้อหาของสื่อเข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน	4.44	.69	ดีมาก
4. เนื้อหาของสื่อมีความทันสมัย	4.43	.60	ดีมาก

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการเสวนาเด็กห่าม ตอนภาษาวิบัติ (จำนวนนิสิต 54 คน) (ต่อ)

ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน		แปลผล
5. เนื้อหาของสื่อเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน (ตัวนิสิต)	4.41	.69		ดีมาก
6. การนำเสนอสื่อฯ มาใช้ทำให้เข้าใจเนื้อหา ที่เรียนได้อย่างชัดเจน	4.32	.67		ดีมาก
7. การนำเสนอสื่อฯ มาใช้ทำให้เข้าใจเนื้อหาที่ เรียนได้อย่างรวดเร็ว	4.28	.71		ดีมาก
8. การนำเสนอสื่อฯ มาใช้ทำให้สามารถเชื่อมโยงเนื้อหา เข้ากับสถานการณ์จริงได้มากขึ้น	4.35	.73		ดีมาก
9. การนำเสนอสื่อฯ มาใช้ทำให้บรรยากาศในการเรียน ไม่น่าเบื่อ	4.20	.76		ดีมาก
10. การนำเสนอสื่อฯ มาใช้ช่วยกระตุ้นให้เกิดการคิด วิเคราะห์เนื้อหาที่เรียนได้ดี	4.22	.72		ดีมาก
รวมเฉลี่ย	4.37	.53		ดีมาก

จากตาราง 15 แสดงให้เห็นว่าผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการใช้รายการเสวนาเด็กห่าม ตอนภาษาวิบัติมาประกอบในการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านิสิตมีความคิดเห็นต่อการใช้รายการเสวนาเด็กห่ามตอนภาษาวิบัติมาประกอบในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดีมากทุกด้าน

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการเสวนาเด็กห่าม (จำนวนนิสิต 54 คน)

ความคิดเห็นของนิสิต ที่มีต่อเทคนิคการผลิต	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
1. ความชัดเจนของเสียง	4.31	.66	ดีมาก
2. ความชัดเจนของภาพ	4.22	.60	ดีมาก
3. ความสอดคล้องกันระหว่างภาพและเสียง	4.31	.66	ดีมาก
4. ความต่อเนื่องหรือความราบรื่นของรายการ	4.28	.71	ดีมาก
5. ความสมจริงของผู้แสดง	4.33	.80	ดีมาก
6. การจัดมุมกล้อง	4.26	.73	ดีมาก
7. ความเหมาะสมของฉาก	4.28	.68	ดีมาก
รวมเฉลี่ย	4.28	.54	ดีมาก

จากตาราง 16 แสดงให้เห็นว่านิสิตมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการเสวนาเด็กห่ามตอนภาษาวิบัติ ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านิสิตมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการเสวนาเด็กห่ามอยู่ในระดับดีมากทุกด้าน

3.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการรู้สู้ภัยพิบัติ

3.2.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการรู้สู้ภัยพิบัติ ตอนประเมินสถานการณ์น้ำภาคกลาง (จำนวนนิสิต 56 คน)

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการรู้สู้ภัยพิบัติ ตอนประเมินสถานการณ์น้ำภาคกลาง (จำนวนนิสิต 56 คน)

ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
1. เนื้อหาของสื่อที่ใช้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน	4.09	.44	ดีมาก
2. เนื้อหาของสื่อที่ใช้มีความน่าสนใจ	4.04	.66	ดีมาก
3. เนื้อหาของสื่อเข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน	4.00	.60	ดีมาก
4. เนื้อหาของสื่อมีความทันสมัย	3.96	.63	ดีมาก
5. เนื้อหาของสื่อเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน (ตัวนิสิตเอง)	3.89	.62	ดีมาก

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการรัฐสภาวิทยุ พิบัติ ตอนประเมินสถานการณ์น้ำภาคกลาง (จำนวนนิสิต 56 คน) (ต่อ)

ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
6. การนำเสนอสื่อฯ มาใช้ทำให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้อย่างชัดเจน	3.95	.75	ดีมาก
7. การนำเสนอสื่อฯ มาใช้ทำให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้อย่างรวดเร็ว	4.02	.75	ดีมาก
8. การนำเสนอสื่อฯ มาใช้ทำให้สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาเข้ากับสถานการณ์จริงได้มากขึ้น	4.14	.55	ดีมาก
9. การนำเสนอสื่อฯ มาใช้ทำให้บรรยากาศในการเรียนไม่น่าเบื่อ	3.75	.72	ดีมาก
10. การนำเสนอสื่อฯ มาใช้ช่วยกระตุ้นให้เกิดการคิดวิเคราะห์เนื้อหาที่เรียนได้ดี	4.04	.63	ดีมาก
รวมเฉลี่ย	3.99	.39	ดีมาก

จากตาราง 17 แสดงให้เห็นว่าผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการใช้รายการรัฐสภาวิทยุ พิบัติ ตอนประเมินสถานการณ์น้ำภาคกลางมาประกอบในการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านิสิตมีความคิดเห็นต่อการใช้รายการรัฐสภาวิทยุ พิบัติ ตอนประเมินสถานการณ์น้ำภาคกลางมาประกอบในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดีมากทุกด้าน

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการรัฐสภาวิทยุ พิบัติ ตอนประเมินสถานการณ์น้ำภาคกลาง (จำนวนนิสิต 56 คน)

ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อเทคนิคการผลิต	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. ความชัดเจนของเสียง	3.78	.83	ดีมาก
2. ความชัดเจนของภาพ	3.77	.89	ดีมาก
3. ความสอดคล้องกันระหว่างภาพและเสียง	4.09	.67	ดีมาก
4. ความต่อเนื่องหรือความราบรื่นของรายการ	3.98	.67	ดีมาก
5. ความสมจริงของผู้แสดง	4.11	.68	ดีมาก

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการรัฐสภาพิบัติ ตอนประเมินสถานการณ์น้ำภาคกลาง (จำนวนนิสิต 56 คน) (ต่อ)

ความคิดเห็นของนิสิต ที่มีต่อเทคนิคการผลิต	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
6. การจัดมุกล้อ	3.91	.61	ดีมาก
7. ความเหมาะสมของฉาก	3.88	.63	ดีมาก
รวมเฉลี่ย	3.93	.53	ดีมาก

จากตาราง 18 แสดงให้เห็นว่านิสิตมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการรัฐสภาพิบัติ ตอนประเมินสถานการณ์น้ำภาคกลางในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านิสิตมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการรัฐสภาพิบัติอยู่ในระดับดีมากทุกด้าน

3.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการเป็น อยู่ คือ

3.3.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการเป็น อยู่ คือ ตอนสุขชัย ปิติวุฒิ (ชวานาวันหยุด) (จำนวนนิสิต 56 คน)

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการเป็น อยู่ คือ ตอนสุขชัย ปิติวุฒิ (ชวานาวันหยุด) ($n = 56$)

ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
1. เนื้อหาของสื่อที่ใช้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน	4.31	.52	ดีมาก
2. เนื้อหาของสื่อที่ใช้มีความน่าสนใจ	4.13	.60	ดีมาก
3. เนื้อหาของสื่อเข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน	4.31	.64	ดีมาก
4. เนื้อหาของสื่อมีความทันสมัย	4.28	.71	ดีมาก
5. เนื้อหาของสื่อเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน (ตัวนิสิตเอง)	4.17	.67	ดีมาก
6. การนำเสนอสื่อฯ มาใช้ทำให้เข้าใจเนื้อหา ที่เรียนได้อย่างชัดเจน	4.24	.69	ดีมาก
7. การนำเสนอสื่อฯ มาใช้ทำให้เข้าใจเนื้อหาที่ เรียนได้อย่างรวดเร็ว	4.15	.67	ดีมาก

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการ
เป็น อยู่ คือ ตอนสุกซัย ปิตุภูมิ (ชานาวันหยุด) (n = 56) (ต่อ)

ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
8. การนำเสนอ มาใช้ทำให้สามารถเชื่อมโยงเนื้อหา เข้ากับสถานการณ์จริงได้มากขึ้น	4.11	.73	ดีมาก
9. การนำเสนอ มาใช้ทำให้บรรยากาศในการเรียน ไม่น่าเบื่อ	3.84	.86	ดีมาก
10. การนำเสนอ มาใช้ช่วยกระตุ้นให้เกิดการคิด วิเคราะห์เนื้อหาที่เรียนได้ดี	4.15	.71	ดีมาก
รวมเฉลี่ย	4.17	.44	ดีมาก

จากตาราง 19 แสดงให้เห็นผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการใช้รายการเป็นอยู่คือ
ตอนสุกซัย ปิตุภูมิ (ชานาวันหยุด) มาประกอบในการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก
(ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านิสิตมีความคิดเห็นต่อการใช้รายการเป็นอยู่คือ
ตอนสุกซัย ปิตุภูมิ (ชานาวันหยุด) มาประกอบในการจัดการเรียนการสอนทุกด้านอยู่ในระดับดีมาก

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อเทคนิคการผลิต
รายการเป็น อยู่ คือ (จำนวนนิสิต 56 คน)

ความคิดเห็นของนิสิต ที่มีต่อเทคนิคการผลิต	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
1. ความชัดเจนของเสียง	3.61	.87	ดีมาก
2. ความชัดเจนของภาพ	3.92	.75	ดีมาก
3. ความสอดคล้องกันระหว่างภาพและเสียง	4.23	.65	ดีมาก
4. ความต่อเนื่องหรือความราบรื่นของรายการ	4.24	.69	ดีมาก
5. ความสมจริงของผู้แสดง	4.29	.63	ดีมาก
6. การจัดมุมกล้อง	4.13	.64	ดีมาก
7. ความเหมาะสมของฉาก	4.19	.63	ดีมาก
รวมเฉลี่ย	4.09	.46	ดีมาก

จากตาราง 20 แสดงให้เห็นว่านิสิตมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการเป็น อยู่ คือ ใน
ภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านิสิตมีความคิดเห็นต่อ
เทคนิคการผลิตรายการเป็นอยู่คือทุกด้านอยู่ในระดับดีมาก

ตาราง 21 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนิสิตที่มีต่อการนำสื่อรายการโทรทัศน์มาใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอน รายการเสวนาเด็กห้าม ตอนภาษาวิบัติ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน (คำตอบ)
ด้านสิ่งที่สื่อต้องการบอก	
1. คำศัพท์ภาษาไทยใหม่ในวัยรุ่น	15
2. การเปลี่ยนแปลงภาษาไทยในยุคปัจจุบัน	14
3. วัยรุ่นไม่ใช่สาเหตุของการทำให้เกิดภาษาวิบัติ	7
ด้านเรื่องเหตุการณ์ที่นิสิตประทับใจ	
1. การเลือกใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องเหมาะสม	6
2. ความรู้เรื่องภาษาไทย	4
3. การนำเสนอรายการที่สนุก เข้าใจง่าย ไม่น่าเบื่อ	4
4. รายการมีสาระ	2
ด้านประโยชน์ข้อคิดที่ได้	
1. การใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง	21
2. ผลกระทบที่เกิดจากการใช้ภาษาที่ไม่ถูกต้อง	7
3. รู้ถึงคุณค่าของภาษาไทย	3

จากตาราง 21 แสดงให้เห็นว่านิสิตมีความคิดเห็นต่อการนำสื่อรายการโทรทัศน์มาใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอน รายการเสวนาเด็กห้าม ตอนภาษาวิบัติ ด้านสิ่งที่สื่อต้องการบอก ด้านเหตุการณ์ที่นิสิตประทับใจ และด้านประโยชน์ ข้อคิดที่ได้ ดังนี้ ด้านสิ่งที่สื่อต้องการบอก นิสิตได้ทราบ คำศัพท์ภาษาไทยใหม่ในวัยรุ่น การเปลี่ยนแปลงภาษาไทยในยุคปัจจุบัน วัยรุ่นไม่ใช่สาเหตุของการทำให้เกิดภาษาวิบัติ ด้านเหตุการณ์ที่นิสิตประทับใจ นิสิตประทับใจในเรื่องการเลือกใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องเหมาะสม ความรู้เรื่องภาษาไทย การนำเสนอรายการที่สนุก เข้าใจง่ายไม่น่าเบื่อ รายการมีสาระ และด้านประโยชน์ ข้อคิดที่ได้ ทำให้นิสิตใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง ทราบถึงผลกระทบที่เกิดจากการใช้ภาษาไทยที่ไม่ถูกต้อง และรู้ถึงคุณค่าของภาษาไทย

ตาราง 22 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนิสิตที่มีต่อการนำสื่อรายการโทรทัศน์มาใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอน รายการรู้สู้ภัยพิบัติ ตอนประเมินสถานการณ์น้ำภาคกลาง

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน (คำตอบ)
ด้านสิ่งที่สื่อต้องการบอก	
1. ปัญหาภัยพิบัติ ภัยธรรมชาติ	15
2. วิธีการแก้ปัญหาภัยแล้งและการขาดแคลนน้ำ	12
3. ปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาดินน้ำถึงปลายน้ำ	11
4. ผลกระทบที่เกิดจากภัยพิบัติ	4
5. ปัญหาของชาวนา	3
ด้านเรื่อง เหตุการณ์ที่นิสิตประทับใจ	
1. ความร่วมมือในการแก้ปัญหา ความสามัคคีของคนในสังคม	24
2. การเห็นแก่ส่วนรวม	6
ด้านประโยชน์ ข้อคิดที่ได้	
1. แนวทางการป้องกันปัญหาภัยพิบัติ	15
2. การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	13
3. รู้ปัญหาชาวนา	7
4. วิธีการเอาตัวรอดจากภัยพิบัติ	7
5. ความรู้รอบตัว เช่น การแก้ปัญหาเมื่อเกิดภัยพิบัติ	7

จากตาราง 22 แสดงให้เห็นว่านิสิตมีความคิดเห็นต่อการนำสื่อรายการโทรทัศน์มาใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอน รายการรู้สู้ภัยพิบัติ ตอนประเมินสถานการณ์น้ำภาคกลางด้านสิ่งที่สื่อต้องการบอก ด้านเหตุการณ์ที่นิสิตประทับใจ ด้านประโยชน์ ข้อคิดที่ได้ ดังนี้ ด้านสิ่งที่สื่อต้องการบอกนิสิตได้ทราบถึงปัญหาภัยพิบัติภัยธรรมชาติ วิธีการแก้ปัญหาภัยแล้ง ปัญหาสังแวดล้อม ผลกระทบที่เกิดจากภัยพิบัติและปัญหาของชาวนา ด้านเหตุการณ์ที่นิสิตประทับใจ ได้แก่ ความร่วมมือในการแก้ปัญหา ความสามัคคีของคนในสังคม การเห็นแก่ส่วนรวม และด้านประโยชน์ ข้อคิดที่ได้ ทำให้นิสิตได้ทราบแนวทางการป้องกันปัญหาภัยพิบัติ การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม รู้ปัญหาของชาวนา วิธีการเอาตัวรอดจากภัยพิบัติ และความรู้รอบตัวเมื่อเกิดภัยพิบัติ

ตาราง 23 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนิสิตที่มีต่อการนำสื่อรายการโทรทัศน์มาประกอบในการจัดการเรียนการสอน รายการเป็น อยู่ คือ ตอนสุขชัย ปิติวุฒิ (ชวานาวันหยุด)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน (คำตอบ)
ด้านสิ่งที่สื่อต้องการบอก	
1. แนวความคิดสร้างสรรค์	14
2. การพัฒนาสังคม การเห็นแก่ส่วนรวม	13
3. เศรษฐกิจพอเพียง	7
ด้านเรื่อง เหตุการณ์ที่นิสิตประทับใจ	
1.การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีกับการเกษตร	14
2.การอยู่อย่างพอเพียง	12
3.ความขยัน อดทน พยายาม	10
ด้านประโยชน์ ข้อคิดที่ได้	
1.แนวคิดในการดำเนินชีวิต การพัฒนาตนเอง	20
2.การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	19
3.การพัฒนาอาชีพ	9
4.ความเป็นไทย อาชีพและหลักของคนไทย	5
5.ความประหยัด	2

จากตาราง 23 แสดงให้เห็นว่านิสิตมีความคิดเห็นต่อการนำสื่อรายการโทรทัศน์มาประกอบในการจัดการเรียนการสอนรายการเป็น อยู่ คือ ตอนสุขชัย ปิติวุฒิ (ชวานาวันหยุด) ด้านสิ่งที่สื่อต้องการบอก ด้านเหตุการณ์ที่นิสิตประทับใจ และด้านประโยชน์ ข้อคิดที่ได้ ด้านสิ่งที่สื่อต้องการบอก นิสิตได้ทราบถึงแนวความคิดสร้างสรรค์ การพัฒนาสังคม การเห็นแก่ส่วนรวม และเศรษฐกิจพอเพียง ด้านเหตุการณ์ที่นิสิตประทับใจ นิสิตประทับใจการประยุกต์เทคโนโลยีกับการเกษตร การอยู่อย่างพอเพียง และความขยัน อดทน พยายาม ด้านประโยชน์ ข้อคิดที่ได้ นิสิตได้แนวทางการดำเนินชีวิต การพัฒนาตนเอง การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การพัฒนาอาชีพ ความเป็นไทยและอาชีพหลักของคนไทย และความประหยัด

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส) สำหรับใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ (มศว 151)” มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส) และคัดเลือกไว้สำหรับใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์

1.1 เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในรายการโทรทัศน์กับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์

1.2 เพื่อวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากรายการโทรทัศน์ตามจุดมุ่งหมายรายวิชาและกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์ ที่คัดเลือกไว้สำหรับใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์

3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 1

ประชากรในการวิจัย สำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 1 คือ

1) รายการเสนาเด็กห้าม ที่ออกอากาศในช่วงเดือนเมษายน 2555 – เดือนกันยายน 2555 มีทั้งหมด 26 ตอน

2) รายการรู้สู้ภัยพิบัติ ที่ออกอากาศในช่วงเดือนตุลาคม 2555 – เดือนกรกฎาคม 2556 มีทั้งหมด 34 ตอน

3) รายการเป็นอยู่คือ ที่ออกอากาศในช่วงเดือนมกราคม 2556– เดือนกรกฎาคม 2556 มีทั้งหมด 27 ตอน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย สำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 1 คือ

1) รายการเสวนาเด็กห้าม ที่ออกอากาศในช่วงเดือนเมษายน 2555 – เดือนกันยายน 2555 มีทั้งหมด 4 ตอน

2) รายการรู้สู้ภัยพิบัติ ที่ออกอากาศในช่วงเดือนตุลาคม 2555 – เดือนกรกฎาคม 2556 มีทั้งหมด 5 ตอน

3) รายการเป็นอยู่คือ ที่ออกอากาศในช่วงเดือนมกราคม 2556– เดือนกรกฎาคม 2556 มีทั้งหมด 17 ตอน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 2 คือ อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยสำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 3

ประชากรในการวิจัย สำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 3 คือ นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 มีทั้งหมด 4, 504 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย สำหรับวัตถุประสงค์ข้อ 3 คือ นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) มีทั้งหมดจำนวน 111 คน มีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 24 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

ลำดับ	รายการ	ชื่อตอน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	เสวนาเด็กห้าม	ภาษาวิบัติ	54
2	รู้สู้ภัยพิบัติ	ประเมินสถานการณ์น้ำภาคกลาง	56
3	เป็นอยู่คือ	สุกชัย ปิติวุฒิ	56

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1. ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ที่มีเนื้อของรายการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ (มศว 151) มาทำการวิเคราะห์ ทั้งหมด 3 รายการด้วยกัน คือ รายการเสวนาเด็กห้าม รู้สู้ภัยพิบัติ และเป็น อยู่ คือ ซึ่งพบผลการวิจัยที่สำคัญดังนี้

1.1 รายการเสวนาเด็กห้าม จำนวนทั้งสิ้น 26 ตอน สอดคล้องกับรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ จำนวน 4 ตอน (ร้อยละ 15.38) และรายการรู้สู้ภัยพิบัติ มีจำนวนทั้งสิ้น 34 ตอน สอดคล้อง

กับรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ จำนวน 5 ตอน (ร้อยละ 14.70) และรายการเป็นอยู่คือ มีจำนวนทั้งสิ้น 27 ตอน สอดคล้องกับรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ จำนวน 17 ตอน (ร้อยละ 62.96)

1.2 เนื้อหารายการโทรทัศน์ ทั้งหมด 87 ตอน มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ ในข้อที่ 4 เพื่อพัฒนาจิตใจและเชาวน์ปัญญาของผู้เรียนให้สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และแสวงหาแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างมีวิจารณญาณ มากที่สุด จำนวน 12 ตอน (ร้อยละ 46.20) รองลงมาคือ ข้อที่ 2 เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพในการรับรู้ การสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ จำนวน 11 ตอน (ร้อยละ 42.30) และ ข้อที่ 1 เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจ ความหมาย ความสำคัญและคุณค่าของวิชาศึกษาทั่วไปทั้งด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ที่มีต่อการพัฒนามนุษย์ จำนวน 2 ตอน (ร้อยละ 7.70) ตามลำดับ

1.3 เนื้อหารายการโทรทัศน์มีความสอดคล้องกับหัวข้อที่เรียนในรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ จำนวน 6 หัวข้อ โดยพบว่ามีความสอดคล้องกับข้อที่ 10 ศิลปศาสตร์มองในแง่การพัฒนา ศักยภาพของมนุษย์ จำนวน 11 ตอน (ร้อยละ 42.30) มากที่สุด รองลงมาคือ ข้อที่ 7 ศิลปศาสตร์มองโดย ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งที่มีมนุษย์เกี่ยวข้องเพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ด้วยดี จำนวน 8 ตอน (ร้อยละ 30.76) อันดับที่ 3 คือ ข้อที่ 6 ศิลปศาสตร์มองโดยความสัมพันธ์กับวิชาชีพและวิชาเฉพาะต่างๆ ข้อที่ 8 ศิลปศาสตร์มองโดยความสัมพันธ์กับกาลเวลายุคสมัยและความเปลี่ยนแปลง จำนวนหัวข้อละ 2 ตอน (ร้อยละ 7.70) และข้อที่ 11 ศิลปศาสตร์มองในแง่การพัฒนาปัญญาที่เป็นแกนของการพัฒนาศักยภาพ และการเข้าถึงอิสระภาพ และอันดับสุดท้าย คือ ข้อที่ 2 การสร้างแรงบันดาลใจในการเป็นบัณฑิต จำนวน 1 ตอน (ร้อยละ 3.84) ตามลำดับ

1.4 เนื้อหารายการโทรทัศน์สามารถนำไปใช้พัฒนาผลการเรียนรู้ ได้ทั้ง 2 ด้าน โดยพบว่าจะสามารถนำมาใช้พัฒนาผลการเรียนรู้ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) ได้มากที่สุด จำนวน 17 ตอน (ร้อยละ 65.40) รองลงมาคือ ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) จำนวน 9 ตอน (ร้อยละ 34.61) ให้กับ นิสิตปริญญาตรีได้

1.5 เนื้อหารายการโทรทัศน์สามารถนำไปใช้พัฒนาผลการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายและกรอบ มาตรฐานผลการเรียนรู้ (มคอ.) ได้จำนวน 2 ด้าน โดยพบว่าจะสามารถนำมาพัฒนาผลการเรียนรู้ด้าน คุณธรรมจริยธรรม ได้มากที่สุด จำนวน 13 ตอน (ร้อยละ 50) และด้านทักษะทางปัญญา จำนวน 13 ตอน (ร้อยละ 50)

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์

2.1 ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการเสวนาเด็กห่าม

อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการเสวนาเด็กห่าม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อ

เทคนิคการผลิตรายการเสวนาเด็กห้ามเกือบทุกด้านอยู่ในระดับดีมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านความเหมาะสมของฉาก และอันดับสุดท้าย คือ ความสมจริงของผู้แสดง

2.2 ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการรู้สู้ภัยพิบัติ

อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการรู้สู้ภัยพิบัติ ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการรู้สู้ภัยพิบัติ อยู่ในระดับดีมากที่สุดทุกด้าน

2.3 ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการเป็น อยู่ คือ

อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการเป็น อยู่ คือ ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการเป็น อยู่ คือ อยู่ในระดับดีมากที่สุดทุกด้าน

3. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์

3.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการเสวนาเด็กห้าม มีรายละเอียดดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการใช้รายการเสวนาเด็กห้าม ตอนภาษาวิบัติ มาประกอบในการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมีความคิดเห็นต่อการใช้รายการเสวนาเด็กห้าม ตอนภาษาวิบัติ มาประกอบในการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับดีมากทุกด้าน

3.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการรู้สู้ภัยพิบัติ ตอนประเมิน

สถานการณ์น้ำภาคกลาง มีรายละเอียดดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการใช้รายการรู้สู้ภัยพิบัติ ตอนประเมินสถานการณ์น้ำภาคกลาง มาประกอบในการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวม อยู่ในระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับดีมากทุกด้าน

3.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการเป็น อยู่ คือ ตอน สุขชัย ปิตุภูมิ

(ชวานวันหยุด) มีรายละเอียดดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการใช้รายการเป็น อยู่ คือ ตอน สุขชัย ปิตุภูมิ (ชวานวันหยุด) มาประกอบในการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวม อยู่ในระดับดีมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับดีมากทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการวิเคราะห์เนื้อหารายการโทรทัศน์รายการเสวนาเด็กห้าม ตอน ภาษาวิบัติ พบว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ ร้อยละ 15.38 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 เนื้อหาของรายการเสวนาเด็กท่าม ตอนภาษาวิบัติ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อพัฒนาจิตใจและเชาว์ปัญญาของผู้เรียนให้สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และแสวงหาแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างมีวิจารณญาณ โดยที่เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ดังกล่าวมีความสอดคล้องกับหัวข้อที่เรียน ดังนี้

1.1.1 ข้อที่ 8 ศิลปศาสตร์มองโดยสัมพันธ์กับกาลเวลายุคสมัยและความเปลี่ยนแปลง การจัดการเรียนการสอนในหัวข้อนี้มีความมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการเปลี่ยนแปลงของภาษาตามกาลเวลาและยุคสมัย ซึ่งจากการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์พบว่า มีรายการโทรทัศน์จำนวน 1 ตอน ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อนี้ สามารถนำรายการโทรทัศน์ไปใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอนได้ เนื่องจากเนื้อหาของรายการโทรทัศน์มีตัวแบบที่ใช้ภาษาไทยและแสดงออกอย่างไม่เหมาะสม ที่คาดว่าจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการสังเกตตามแนวคิดของบันดูรา (Bandura. 1977; Bandura. 1989; Bandura. 2001; กาญจนา แก้วเทพ. 2554: 175) โดยเนื้อหาของรายการโทรทัศน์แสดงให้เห็นแบบอย่างที่ไม่ดีของตัวละครในเรื่องการใช้ภาษาไทยและแสดงออกอย่างไม่เหมาะสม เช่น การที่ผู้ใหญ่กล่าวโทษเด็กว่าเป็นต้นเหตุของการทำให้ภาษาวิบัติอย่างไม่มีเหตุผล เด็กใช้ภาษาไม่เหมาะสมกับเวลาและสถานที่ ใช้ภาษาพูดในการเขียนหนังสือ ฯลฯ ทั้งนี้การที่ผู้เรียนได้เห็นแบบอย่างที่ไม่ดีในเรื่องดังกล่าวจากรายการโทรทัศน์ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสที่จะจดจำแบบอย่างที่ไม่ดี แล้วไม่นำไปปฏิบัติเนื่องจากเกิดความตระหนักและเห็นโทษของการใช้ภาษาที่ไม่ถูกต้องตามโอกาสและเวลาที่เหมาะสม

1.2 เนื้อหาของรายการรู้สู้ภัยพิบัติ ตอนประเมินสถานการณ์น้ำภาคกลาง มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อพัฒนาจิตใจและเชาว์ปัญญาของผู้เรียนให้สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และแสวงหาแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างมีวิจารณญาณ โดยที่เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ดังกล่าวมีความสอดคล้องกับหัวข้อที่เรียน ดังนี้

1.2.1 ข้อที่ 7 ศิลปศาสตร์มองโดยสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งที่มีมนุษย์เกี่ยวข้องเพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ด้วยดี ที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและมีความสัมพันธ์ที่ถูกต้องเหมาะสมกับมนุษย์และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถจัดการปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากการอยู่ร่วมกันในสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ ซึ่งจากการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์พบว่า มีรายการโทรทัศน์จำนวน 1 ตอน ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อนี้ สามารถนำรายการโทรทัศน์ไปใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอนได้ เนื่องจากเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ เนื่องจากเนื้อหาของรายการโทรทัศน์มีตัวแบบที่ดีและไม่ดีที่คาดว่าจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการสังเกตตามแนวคิดของบันดูรา (Bandura. 1977; Bandura. 1989; Bandura. 2001; กาญจนา แก้วเทพ. 2554: 175) และเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ดังกล่าวยังแสดงให้เห็นแบบอย่างพฤติกรรมของมนุษย์เกิดขึ้นจากการเรียนรู้จากบุคคลอื่นหรือสิ่งที่ตนเองเกี่ยวข้อง ตามแนวคิดเรื่องการถ่ายทอดทางสังคมหรือการบ่มเพาะทางสังคม ซึ่งสมาชิกในสังคมจะถูกสอนให้รู้จักแบบแผนการปฏิบัติ เพื่อคาดการณ์การกระทำของคนอื่น และกำหนดทิศทางการกระทำของตนเองให้อยู่ในบรรทัดฐานของสังคม โดยเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ ได้แสดงการเปรียบเทียบแบบอย่างของชุมชนที่มี

การจัดสรรน้ำที่ดีและไม่ดี เพื่อใช้ในการเกษตรทั้งของจังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดชัยนาท โดยนำวิธีการแก้ปัญหาการศึกษาและเปรียบเทียบให้เห็นผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้น การที่ผู้เรียนได้เห็นจากแบบอย่างที่ดีและไม่ดีจากรายการโทรทัศน์ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสที่จะเรียนรู้และซึมซับพฤติกรรมทางสังคมที่พบเห็นแล้วเลือกจะปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามบรรทัดฐานทางสังคม (กาญจนา แก้วเทพ.2554: 167-168)

1.3 เนื้อหาของรายการเป็นอยู่คือ ตอน สุกชัย ปิติวุฒิ (ชวานาวันหยุด) มีความ

สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจความหมาย ความสำคัญ และคุณค่าของวิชาศึกษาทั่วไป ทั้งทางด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ที่มีต่อการพัฒนามนุษย์ ที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีความเข้าใจคุณค่าของวิชาศึกษาทั่วไปที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในวิชาชีพได้ โดยที่เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ดังกล่าวมีความสอดคล้องกับหัวข้อที่เรียน ดังนี้

1.3.1 ข้อที่ 6 ศิลปศาสตร์มองโดยความสัมพันธ์กับวิชาชีพและวิชาเฉพาะต่างๆ ที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดี และเห็นคุณค่าของวิชาศึกษาทั่วไป รวมทั้งสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากวิชาศึกษาทั่วไปมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับการดำเนินชีวิตประจำวัน และการประกอบวิชาชีพในสาขาของนิสิต ซึ่งจากการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์พบว่า มีรายการโทรทัศน์จำนวน 1 ตอน ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อนี้ สามารถนำรายการโทรทัศน์ไปใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอนได้ เนื่องจากเนื้อหาของรายการมีตัวแบบที่ดี ซึ่งคาดว่าจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการสังเกตตามแนวคิดของบันดูรา (Bandura. 1977 ; Bandura. 1989; Bandura. 2001; กาญจนา แก้วเทพ.2554: 175) โดยเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ดังกล่าวแสดงให้เห็นแบบอย่างที่ดีของตัวแบบในเรื่อง มีจิตอาสา โดยคิดช่วยเหลือชวานาด้วยการออกไปเป็นชวานาวันหยุด เรียนรู้วิธีการปลูกข้าวอย่างจริงจัง ทั้งจากการศึกษาด้วยตัวเองและออกไปหาความรู้จากผู้รู้ รวมทั้งการลงพื้นที่เพื่อไปศึกษากับชวานาจริงๆ และการไม่มุงชวานาอุปกรณ์การเกษตรที่เป็นอาชีพหลักของตนเองเพียงอย่างเดียว แต่ดูว่าอุปกรณ์ที่จะเอาไปขายมีประโยชน์มากน้อยแค่ไหนก็บอกกับชวานาไปตามความจริง ฯลฯ ทั้งนี้การที่ผู้เรียนได้เห็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องดังกล่าวจากรายการโทรทัศน์ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสที่จะจดจำแบบอย่างที่ดีที่ เพื่อจะได้ประยุกต์ความรู้ประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้จากวิชานี้ไปปฏิบัติให้เป็นประโยชน์เช่นเดียวกับแบบอย่างในสื่อ

2. จากการวิเคราะห์เนื้อหารายการโทรทัศน์รายการเสวนาเด็กห้าม รายการรู้สู้ภัยพิบัติ และรายการเป็น อยู่ คือ พบว่า ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากรายการโทรทัศน์ตามกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 5 ด้าน ตามรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านคุณธรรมจริยธรรม ในวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมที่ต้องพัฒนาคือ (1) คุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินชีวิต มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีจรรยาบรรณทางวิชาการ (2) มีจิตสาธารณะ เสียสละเพื่อส่วนรวม (3) รับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น สังคม และสิ่งแวดล้อม (4) มีวินัย ตรงต่อเวลา เคารพกฎระเบียบขององค์กรและสังคม และ (5) ตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมทั้งของไทยและประชาคมนานาชาติ ซึ่งจากการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการ

โทรทัศน์ พบว่า มีรายการโทรทัศน์จำนวน 14 ตอน ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับด้านคุณธรรมจริยธรรม สามารถนำรายการโทรทัศน์ไปใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอนได้ เนื่องจากเนื้อหาของรายการโทรทัศน์มีตัวแบบที่ดีที่คาดว่าจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการสังเกตตามแนวคิดของบันดูรา (Bandura. 1977; Bandura. 1989; Bandura. 2001; กาญจนา แก้วเทพ. 2554: 175) โดยเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเห็นแบบอย่างจากตัวละครที่แสดงถึงการมีคุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินชีวิต เช่น ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน ความตั้งใจ ความสามัคคีร่วมแรงร่วมใจ ความมุ่งมั่น ความมีเหตุผล การแก้ปัญหาอย่างถูกต้องและการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเสียสละ ความมีวินัย ตรงต่อเวลา มีความเอาใจใส่ ความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต ทั้งในเรื่องของการดำเนินชีวิต การเรียน และการทำงาน ฯลฯ ทั้งนี้การที่ผู้เรียนได้เห็นแบบอย่างของการมีคุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินชีวิตจากรายการโทรทัศน์ทำให้ผู้เรียนมีโอกาที่จะจดจำแบบอย่างที่ดีที่ได้พบเห็นแล้วนำไปปฏิบัติในโอกาสและเวลาที่เหมาะสมต่อไปในอนาคต

2.2 ด้านความรู้ ในวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ที่ต้องได้รับ คือ (1) มีความรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์กว้างไกล และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง (2) มีความรู้ความเข้าใจธรรมชาติของตนเอง รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และดำรงชีวิตอย่างมีความสุขท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ และ (3) มีความรู้ ความเข้าใจเพื่อนมนุษย์ สังคมทั้งไทยและนานาชาติ กฎหมายในชีวิตประจำวันและสามารถนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหาและสร้างสรรค์สังคม ซึ่งจากการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ พบว่า มีรายการโทรทัศน์จำนวน 14 ตอน ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับด้านความรู้ สามารถนำรายการโทรทัศน์ไปใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอนได้ เนื่องจากเนื้อหาของรายการโทรทัศน์มีตัวแบบที่ดีที่คาดว่าจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการสังเกตตามแนวคิดของบันดูรา (Bandura. 1977; Bandura. 1989; Bandura. 2001; กาญจนา แก้วเทพ. 2554: 175) โดยเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเห็นแบบอย่างจากตัวแบบในเรื่องการประกอบอาชีพ การทำงานเพื่อส่วนรวม การทำงานร่วมกันเป็นทีม การบูรณาการความรู้ด้านต่างๆให้เกิดประโยชน์ รวมถึงแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในด้านต่างๆ ซึ่งมีการสะท้อนให้เห็นถึงวิธีการคิด วิธีการแก้ปัญหา การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประยุกต์ใช้ความรู้จากการเรียนไปใช้ในการทำงาน การตัดสินใจ ทักษะคิด มุมมองในเรื่องต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นไปในทางบวก ทั้งนี้การที่ผู้เรียนได้เห็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตจากรายการโทรทัศน์ทำให้ผู้เรียนมีโอกาที่จะจดจำแบบอย่างที่ดี มีความชัดเจนในพฤติกรรมที่ได้พบเห็นจากสื่อแล้วนำไปปฏิบัติในโอกาสและเวลาที่เหมาะสมต่อไปในอนาคต

2.3 ด้านทักษะทางปัญญา ในวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนต้องมีการพัฒนาทักษะทางปัญญา คือ (1) เป็นผู้ที่มีรู้และมีการพิจารณาในการเลือกรับข้อมูลข่าวสาร (2) สามารถคิดอย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ และ (3) สามารถเชื่อมโยงความรู้ไปสู่การใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและสังคมในทุกมิติอย่างสมดุล ซึ่งจากการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์

พบว่ามีการถ่ายทอดจำนวน 1 ตอน ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับด้านทักษะทางปัญญา สามารถนำรายการโทรทัศน์ไปใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอนได้ เนื่องจากเนื้อหาของรายการโทรทัศน์มีตัวแบบที่ดีที่คาดว่าจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการสังเกตตามแนวคิดของบันดูรา (Bandura. 1977; Bandura. 1989; Bandura. 2001; กาญจนา แก้วเทพ. 2554: 175) โดยเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเห็นแบบอย่างจากตัวแบบในเรื่องการประกอบอาชีพ การทำงานเพื่อส่วนรวม การทำงานร่วมกันเป็นทีม รวมถึงการดำเนินชีวิตในด้านต่างๆ ซึ่งมีการสะท้อนให้เห็นถึงการเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการเลือกรับข้อมูลข่าวสาร การวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ การวางแผน การพัฒนา การปรับปรุงในเรื่องต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นไปในทางบวก ทั้งนี้การที่ผู้เรียนได้เห็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตอย่างมีสติ และการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานจากรายการโทรทัศน์ทำให้ผู้เรียนมีโอกาที่จะจดจำแบบอย่างที่ดีที่ได้พบเห็นแล้วนำไปปฏิบัติในโอกาสและเวลาที่เหมาะสมต่อไปในอนาคต

2.4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ในวิชาการศึกษา

ทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ มุ่งเน้นให้เกิดทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ คือ (1) ใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์ (2) สามารถปรับตัวทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่ม และ (3) การอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข ซึ่งจากการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ พบว่ามีการถ่ายทอดจำนวน 11 ตอน ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ สามารถนำรายการโทรทัศน์ไปใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอนได้ เนื่องจากเนื้อหาของรายการโทรทัศน์มีตัวแบบที่ดีที่คาดว่าจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการสังเกตตามแนวคิดของบันดูรา (Bandura. 1977; Bandura. 1989; Bandura. 2001; กาญจนา แก้วเทพ. 2554: 175) โดยเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเห็นแบบอย่างจากตัวแบบในเรื่องการประกอบอาชีพ การทำงานเพื่อส่วนรวม การทำงานร่วมกันเป็นทีม รวมถึงการดำเนินชีวิตในด้านต่างๆ ซึ่งมีการสะท้อนให้เห็นถึงการสื่อสาร การพูดคุย การเจรจาต่อรอง การปรับตัว ความรับผิดชอบ ความสามัคคี การแก้ปัญหาาร่วมกัน ทั้งนี้การที่ผู้เรียนได้เห็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตจากรายการโทรทัศน์ทำให้ผู้เรียนมีโอกาที่จะจดจำแบบอย่างที่ดีที่ได้พบเห็นแล้วนำไปปฏิบัติในโอกาสและเวลาที่เหมาะสมต่อไปในอนาคต

2.5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ใน

วิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ มุ่งเน้นให้เกิดทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงตัวเลขที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ทักษะการสื่อสารทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียน ทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลที่เป็นประโยชน์และการนำเสนอผลงาน ซึ่งจากการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ พบว่ามีการถ่ายทอดจำนวน 11 ตอน ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับด้านความรู้ สามารถนำรายการโทรทัศน์ไปใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอนได้ เนื่องจากเนื้อหาของรายการโทรทัศน์มีตัวแบบที่ดีที่คาดว่าจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการสังเกตตามแนวคิดของบันดูรา (Bandura. 1977; Bandura. 1989; Bandura. 2001; กาญจนา แก้วเทพ. 2554: 175) โดยเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ดังกล่าวจะทำให้

ผู้เรียนเห็นแบบอย่างจากตัวแบบในเรื่องการประกอบอาชีพ การทำงานเพื่อส่วนรวม การทำงานร่วมกัน เป็นทีม รวมถึงการดำเนินชีวิตในด้านต่างๆ ซึ่งมีการสะท้อนให้เห็นถึงการสื่อสาร การพูดคุย การเจรจาต่อรอง การปรับตัว ความรับผิดชอบ ความสามัคคี การแก้ปัญหาร่วมกัน ทั้งนี้การที่ผู้เรียนได้เห็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตจากรายการโทรทัศน์ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินชีวิตตามแบบอย่างที่ดีที่พบเห็นแล้วนำไปปฏิบัติในโอกาสและเวลาที่เหมาะสมต่อไปในอนาคต

3. จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์ที่คัดเลือกไว้สำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ พบว่า

3.1 อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการเสวนาเด็กห่าม ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการเสวนาเด็กห่าม อยู่ในระดับดีมากที่สุดเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านความสมจริงของผู้แสดงอยู่ในระดับดีมาก

3.2 อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการรู้สู้ภัยพิบัติ ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการรู้สู้ภัยพิบัติ อยู่ในระดับดีมากที่สุดทุกด้าน

3.3 อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการเป็นอยู่คือ ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นต่อเทคนิคการผลิตรายการเป็นอยู่คือ อยู่ในระดับดีมากที่สุดทุกด้าน

ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่ารายการโทรทัศน์ทั้ง 3 รายการ คือรายการเสวนาเด็กห่าม รายการรู้สู้ภัยพิบัติ และรายการเป็นอยู่คือ มีเทคนิคการผลิตในเรื่อง ความชัดเจนของเสียง ความชัดเจนของภาพ ความสอดคล้องกันระหว่างภาพและเสียง ความต่อเนื่องหรือความราบรื่นของรายการ ความสมจริงของผู้แสดง การจัดมุมกล้อง และความเหมาะสมของฉาก อยู่ในระดับดีมากที่สุดทุกด้าน (สุทธิ ชัดติยะ. 2544: 26) กล่าวได้ว่ารายการโทรทัศน์สามารถใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนได้ และคาดว่าจะสามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี อันเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนในวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ได้เป็นอย่างดี (Davies. 1981; อ้างอิงจาก วลี จันทรินทร์. 2547: 24)

4. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์

4.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการเสวนาเด็กห่าม รายการรู้สู้ภัยพิบัติ และรายการเป็นอยู่คือ มีรายละเอียดดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการใช้รายการเสวนาเด็กห่าม ตอนภาษาวิบัติ รายการรู้สู้ภัยพิบัติ ตอน ประเมินสถานการณ์น้ำภาคกลาง และรายการเป็นอยู่คือ ตอน สุขชัย ปิติวุฒิ

(ชวานวันหยุด) มาประกอบในการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมผู้เรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับดีมาก กล่าวคือ ผู้เรียนมีความเห็นว่ารายการโทรทัศน์ที่ใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนในหัวข้อต่างๆ นั้นมีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน มีความน่าสนใจ มีเนื้อหาที่เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน มีความทันสมัย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และมีความเห็นว่าการรายการโทรทัศน์มาประกอบในการเรียนการสอนทำให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้อย่างชัดเจน ทำให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนรวดเร็ว ทำให้เชื่อมโยงเนื้อหาให้เข้ากับสถานการณ์จริงได้มากขึ้น อีกทั้งยังทำให้บรรยากาศการเรียนรู้ไม่น่าเบื่อ และช่วยกระตุ้นให้เกิดการคิดวิเคราะห์เนื้อหาที่เรียนได้ดี แสดงให้เห็นว่าการรายการโทรทัศน์ที่ถูกคัดเลือกมาแล้วว่ามีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียนมาประกอบในการจัดการเรียนการสอนนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งและเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจในเนื้อหาซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความเข้าใจในเนื้อหา ตลอดจนสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาที่เรียนกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้ อันเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนในวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ได้เป็นอย่างดี (Davies. 1981; อ้างอิงจาก วลีส จันทเรนทร์. 2547: 24; Noel & Leonard. 1962: 26 - 28; จันทฉาย เตมียาการ. 2533: 7 - 9) ดังนั้นการคัดเลือกรายการโทรทัศน์ที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียนมาประกอบในการจัดการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญและเป็นประโยชน์สำหรับผู้เรียนอย่างยิ่ง และผู้สอนควรให้ความสำคัญในการคัดเลือกสื่อให้มากเพราะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในห้องเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด

4.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการเสวนาเด็กห้ามรายการรู้สู้ภัยพิบัติ และรายการเป็นอยู่คือ มีรายละเอียดดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการเสวนาเด็กห้าม ตอน ภาษาวีปัติ รายการรู้สู้ภัยพิบัติ ตอน ประเมินสถานการณ์น้ำภาคกลาง และรายการเป็นอยู่คือ ตอน สุขชัย ปิตุภูมิ (ชวานวันหยุด) มาประกอบในการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมผู้เรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับดีมาก กล่าวคือ รายการโทรทัศน์ทั้ง 3 รายการมีเทคนิคการผลิตในเรื่อง ความชัดเจนของเสียง ความชัดเจนของภาพ ความสอดคล้องกันระหว่างภาพและเสียง ความต่อเนื่องหรือความราบรื่นของรายการ ความสมจริงของผู้แสดง การจัดมุมกล้อง และความเหมาะสมของฉาก อยู่ในระดับดีมากทุกด้าน กล่าวได้ว่ารายการโทรทัศน์ดังกล่าวสามารถใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนได้ ช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ และคาดว่าจะสามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี อันเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้วิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ได้เป็นอย่างดี (Davies. 1981; อ้างอิงจาก วลีส จันทเรนทร์. 2547: 24)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

1. ในการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ ของสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ควรนำรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทยที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของรายวิชา เช่น รายการเสนาเด็กห้าม รายการรู้สู้ภัยพิบัติ และรายการเป็นอยู่คือ ฯลฯ หรือในอนาคตอาจจะมีรายการโทรทัศน์รายการอื่นๆ ที่มีเนื้อหาที่สอดคล้องกับรายวิชาดังกล่าวมาใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้รับสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายและมีความน่าสนใจ อันเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างสูงสุด

2. องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย ควรสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์และมีเนื้อหาที่น่าสนใจ กระตุ้นให้ชวนติดตาม เพื่อส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชนในช่วงวัยต่างๆ ได้รับความรู้ ความเข้าใจ ประสบการณ์ที่ดี และมีเจตคติในเชิงบวก โดยเฉพาะในเรื่องการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เพื่อพัฒนาให้เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไปเป็นคนดี มุ่งทำประโยชน์เพื่อสังคม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งนี้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทยเท่านั้นไม่ได้ทำการวิเคราะห์จากองค์การอื่นๆ หรือสถานีโทรทัศน์ช่องอื่นๆ ดังนั้นหากมีการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษารายการโทรทัศน์จากช่องอื่นๆ เพิ่มเติม เนื่องจากอาจจะมีรายการโทรทัศน์จากช่องอื่นๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ได้เช่นกัน

2. ในการวิจัยครั้งนี้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอผ่านองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทยเพียง 2 รายการเท่านั้น ไม่ได้ทำการวิเคราะห์จากรายการอื่นๆ ดังนั้นหากมีการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษารายการโทรทัศน์รายการอื่นๆ เพิ่มเติม เนื่องจากอาจจะมีรายการโทรทัศน์อื่นๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์ได้เช่นกัน

บรรณานุกรม

- กมล เวียสุวรรณ; และ นิตยา เวียสุวรรณ. (2539). แนวคิดการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและ
แนวทางในการจัดตั้งศูนย์วิทยบริการด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาสำหรับสายงาน
ด้านมัธยมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: บริษัท ต้นอ่อนแถมมี จำกัด.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2552). การวิเคราะห์สื่อ: แนวคิดและเทคนิค. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: หุ่นส่วน
จำกัด ภาพพิมพ์.
- _____. (2554). สื่อสารมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: หุ่นส่วน
จำกัด ภาพพิมพ์.
- กาญจนา แก้วเทพ; และ นิคม ชัยขุนพล. (2555). คู่มือสื่อใหม่ศึกษา. กรุงเทพฯ: หุ่นส่วนจำกัด
ภาพพิมพ์.
- จันทร์ฉาย เตมียาการ. (2533). การเลือกใช้สื่อทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- จํารอง เงินดี. (2551). จิตวิทยาสังคม (Social Psychology). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์.
- ฉลองชัย สุขวัฒนบุรณ์. (2528). การเลือกและการใช้สื่อการสอน. ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2544). ตำราชั้นสูงทางจิตวิทยาและพฤติกรรมศาสตร์: ทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะ
การวิจัยและการพัฒนาบุคคล. กรุงเทพฯ: โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันพัฒนาบริหาร
ศาสตร์.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2552). การศึกษาทั่วไปเพื่อพัฒนามนุษย์. เอกสารประกอบการ
สอนวิชา มศว 151. กรุงเทพฯ: สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2552). หลักสูตรหมวดวิทยาศาสตร์ทั่วไป มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
(หลักสูตรปรับปรุง 2552). มหาวิทยาลัยฯ.
- วัลลี จันทเรนทร์. (2547). คู่มือการเลือกใช้และผลิตสื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: สำนักเทคโนโลยี
การศึกษา. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2556). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม (Theories and Techniques in
Behavior Modification). พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิทธิโชค สรานันตกุล. (2546). จิตวิทยาสังคม: ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้ (Social Psychology:
Theories and Applications). กรุงเทพฯ: บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2547). “การวิจัยเชิงคุณภาพ” ในสถิติและการวิจัยสื่อสารมวลชน. พิมพ์ครั้งที่ 18.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุทธิ ชัดติยะ; และคนอื่นๆ. (2544). *การประเมินและการวิเคราะห์รายการโทรทัศน์ จำนวน 8 รายการ ของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ ทั่วราชอาณาจักร*. กรุงเทพฯ: ฝ่ายแผนงานและประสานงาน กลุ่มงานออกแบบและสร้างรายการ ส่วนผลิตรายการ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร.

_____. (2548). *รายงานการวิจัยการประเมินผลรายการโทรทัศน์ 15 รายการ ของ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์*. กรุงเทพฯ: ฝ่ายแผนงานและประสานงาน กลุ่มงานออกแบบและสร้างรายการ ส่วนผลิตรายการ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ. (2552). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552*. กรุงเทพฯ.

ศิริพงศ์ พยอมแย้ม; และ คนอื่นๆ. (2533). *การเลือกและการใช้สื่อการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส. พรินติ้ง เฮาส์.

เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์. (2545). *เทคโนโลยีการศึกษา : หลักการและแนวคิดสู่ปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: การกิจผลิตเอกสารและตำรา กลุ่มงานส่งเสริมและประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ.

Bandura, A. (1977). *Social Learning Theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

_____. (1989). *Social Cognitive Theory*. *Annals of Child Development*, 6, 1- 60.

_____. (2001). *Social Cognitive Theory of Mass Communications*. In J. Bryant, & D. Zillman (Eds.). *Media effects: Advances in Theory and Research* (2nd ed., 121-153). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.

Bloom, B.; et al. (1984). *Evaluation to improve learning*. New York: McGraw - Hill.

ภาคผนวก

CODE _____

ชื่อ-นามสกุลผู้บันทึก

ข้อมูล _____

แบบบันทึกการวิเคราะห์เนื้อหาของรายการโทรทัศน์

1. ชื่อรายการ	
2. ชื่อตอน	
3. รหัสตอน	
4. ประเภทรายการ	
5. วันและเวลาออกอากาศ	วันออกอากาศ _____ เวลาออกอากาศ _____
6. สรุปเนื้อหา (ระบุคำสำคัญ)	ระบุรายละเอียด...เขียน ให้สรุปให้สั้น + เข้าใจง่ายที่สุด / ขยายความจากข้อตอนเพื่อให้เข้าใจว่าตอนนั้นทำให้เกิดผล การเรียนรู้ในเรื่องอะไร
7. รายการโทรทัศน์มีความสอดคล้องกับ รายวิชา มศว 151 หรือไม่	☐ เนื้อหาของรายการโทรทัศน์สอดคล้องกับรายวิชา มศว 151 ☐ เนื้อหาของรายการโทรทัศน์ไม่สอดคล้องกับรายวิชา มศว 151 (จบการวิเคราะห์)
7.1) สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของรายวิชา มศว 151 ในข้อใด	ข้อ..... รายละเอียด.....
7.2) สอดคล้องกับหัวข้อที่เรียนในข้อใด	ข้อ..... รายละเอียด.....
8. รายการโทรทัศน์สามารถนำมาใช้พัฒนาผล การเรียนรู้ในด้านใดมากที่สุด (ตามทฤษฎีของ Bloom)	☒ รายการโทรทัศน์นี้สามารถนำมาใช้พัฒนาผลการเรียนรู้ในด้านใดมากที่สุดเรียงลำดับจากอันดับที่ 1 – 3 ☐ 10.1 กลุ่มพุทธิพิสัย(Cognitive Domain) ด้านสมองหรือความนึกคิด (Cognitive Domain) ☐ 10.2 กลุ่มจิตพิสัย(Affective Domain) ด้านจิตใจหรือความรู้สึก (Affective Domain) ☐ 10.3 กลุ่มทักษะพิสัย(Psychomotor Domain) ด้านการปฏิบัติหรือการเคลื่อนไหวร่างกาย (Psychomotor Domain)

9. รายการโทรทัศน์สามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ 5 ด้าน ตาม มคอ. ในด้านใดมากที่สุด	รายการโทรทัศน์ที่สามารถนำมาใช้พัฒนาผลการเรียนรู้ในด้านใดมากที่สุดเรียงลำดับจากอันดับที่ 1 - 5 ☐ 11.1 ด้านคุณธรรมจริยธรรม ☐ 11.2 ด้านความรู้ ☐ 11.3 ด้านทักษะทางปัญญา ☐ 11.4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ☐ 11.5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข
10. ระบุรายละเอียดของพฤติกรรม / สถานการณ์ที่คาดว่าจะส่งผลทำให้เกิดการเรียนรู้ตามที่ระบุไว้ในข้อ 8 และข้อ 9	ระบุรายละเอียด....
12. ระบุรายละเอียดของพฤติกรรม ที่คาดว่าจะส่งผลทำให้เกิดการเรียนรู้ตามตัวแบบในรายการโทรทัศน์	ระบุ "A (เงื่อนไขที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมาย)" ระบุ "B (พฤติกรรมเป้าหมาย/พฤติกรรมที่แสดงออก)" ระบุ "C (ผลที่เกิดขึ้นตามหลังแล้วทำให้พฤติกรรมเพิ่มขึ้น)"

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์

แบบสอบถาม

ความคิดเห็นของอาจารย์ผู้สอนที่มีต่อเทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์

■ ชื่อรายการโทรทัศน์/ชื่อ

ตอน _____

คำชี้แจง : ภายหลังจากที่ชมสื่อประกอบการเรียนการสอนแล้ว ขอให้อาจารย์ให้คะแนนเทคนิคการผลิตรายการลงในช่องว่าง

ข้อ	ประเด็น	ดีมาก (5)	ดี (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยมาก (1)
1	ความชัดเจนของเสียง					
2	ความชัดเจนของภาพ					
3	ความสอดคล้องกันระหว่างภาพและเสียง					
4	ความต่อเนื่องหรือความราบรื่นของรายการ					
5	ความสมจริงของผู้แสดง / พิธีกร / ผู้บรรยาย					
6	การจัดมุมกล้อง					
7	ความเหมาะสมของฉาก					

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

แบบสอบถามความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายการโทรทัศน์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

หัวข้อที่เรียน _____ ชื่อรายการโทรทัศน์/ชื่อ

ตอน _____

ตอนที่ 1 : ความคิดเห็นที่มีต่อการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน

คำชี้แจง : ภายหลังจากที่ชมสื่อประกอบการเรียนการสอนแล้ว ให้นิสิตตอบคำถามต่อไปนี้โดยทำ

เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของนิสิตมากที่สุด

ข้อ	ประเด็น	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็น ด้วย (4)	ไม่ แน่ใจ (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (1)
1	เนื้อหาของสื่อที่ชมมีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน					
2	เนื้อหาของสื่อที่ชมมีความน่าสนใจ					
3	เนื้อหาของสื่อเข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน					
4	เนื้อหาของสื่อมีความทันสมัย					
5	เนื้อหาของสื่อเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน(ตัวนิสิตเอง)					
6	การนำเสนอ มาใช้ ทำให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้อย่างชัดเจน					
7	การนำเสนอ มาใช้ ทำให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้อย่างรวดเร็ว					
8	การนำเสนอ มาใช้ ทำให้สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาเข้ากับ สถานการณ์จริงได้มากขึ้น					
9	การนำเสนอ มาใช้ ทำให้บรรยากาศในการเรียนไม่น่าเบื่อ					
10	การนำเสนอ มาใช้ ช่วยกระตุ้นให้เกิดการคิดวิเคราะห์เนื้อหาที่ เรียนได้ดี					

ตอนที่ 2 : ความคิดเห็นในเรื่องเทคนิคการผลิตรายการ

คำชี้แจง : ภายหลังจากที่ชมสื่อประกอบการเรียนการสอนแล้ว ให้นิสิตให้คะแนนเทคนิคการผลิตรายการลงในช่องว่าง

ข้อ	ประเด็น	ดีมาก (5)	ดี (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยมาก (1)
1	ความชัดเจนของเสียง					
2	ความชัดเจนของภาพ					
3	ความสอดคล้องกันระหว่างภาพและเสียง					
4	ความต่อเนื่องหรือความราบรื่นของรายการ					
5	ความสมจริงของผู้แสดง / พิธีกร / ผู้บรรยาย					
6	การจัดมุกตลก					
7	ความเหมาะสมของฉาก					

ภาคผนวก ง

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

ลำดับ	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	สังกัด
1	รองศาสตราจารย์สมใจ ศิริโชค	สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ มศว
2	รองศาสตราจารย์ ดร. ดุษฎี โยเหลา	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มศว
3	รองศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มศว
4	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป จินฉี	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มศว
5	อาจารย์อุษา ศรีจินดารัตน์	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มศว

ประวัติคณะผู้ทำวิจัย

หัวหน้าโครงการวิจัย/นักวิจัย

ชื่อสกุล อาจารย์ ดร. จิตต์ภิญญา ชุมสาย ณ อยุธยา

หน่วยงานและสถานที่ติดต่อได้สะดวก

สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

โทรศัพท์ที่ทำงาน 02-204-2709 โทรสาร 02-204-2709

อีเมลล์ jitpinya@g.swu.ac.th

ประวัติการศึกษา

การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (การอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารรัฐกิจ) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นักวิจัย

ชื่อสกุล อาจารย์อาจารย์ ช่างประดับ

หน่วยงานและสถานที่ติดต่อได้สะดวก

สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

โทรศัพท์ที่ทำงาน 02-204-2709 โทรสาร 02-204-2709

อีเมลล์ ajareecha@g.swu.ac.th

ประวัติการศึกษา

การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษามหาบัณฑิต (คณิตศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 สุขุมวิท 23 คลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

โทร. 02-204-2709 <http://ilc.swu.ac.th>